

ALMANACHAS

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO
GIMNAZIJA**

**KAUNO
TECHNOLOGIJOS
UNIVERSITETO
GIMNAZIJA**

Almanachas
1994/1995 m.m.

Kaunas 1995

Sudarė Rima Lukaševičienė

Maketavo Algirdas Jacunskas ir Donatas Sadonis

Iliustracijos gimnazistės Ramintos Targamadžės

1952

© Rima Lukaševičienė, 1995

Almanachas 1994 – 1995 m.m.

SL 1757. 1995 05 22. Tiražas 200 egz. Užsakymas 50.

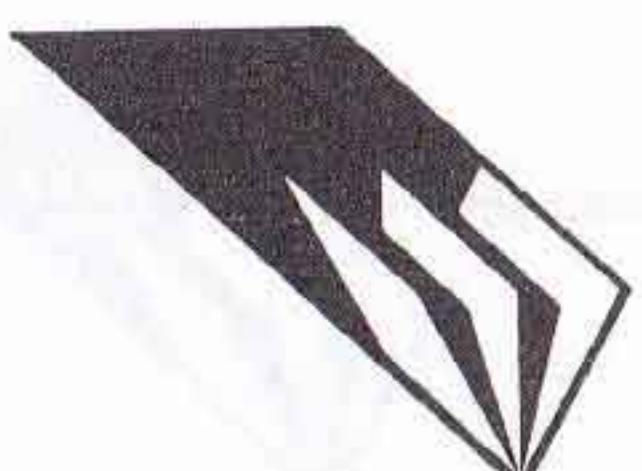
Leidykla „Naujasis LANKAS“, Studentų g. 54, 3031 Kaunas.

Spaustuvė „Morkūnas ir K°“, Studentų g. 54, 3031 Kaunas.

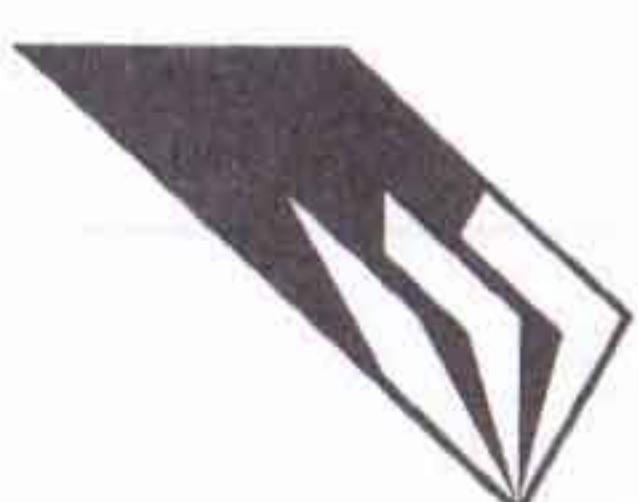
ISBN 9986–550–11–4

TURINYS

<i>Žodis yra turtas</i>	7
<i>Ugnius Mikučionis-Vizgirda</i>	
<i>Atkarpa.....</i>	8
<i>(Šaižios parko viršūnės...)</i>	8
<i>(O, ateik, mano moterie aitvare!)</i>	9
<i>(Žalo rudens bergždžias vaitojimas...)</i>	9
<i>(Išejo rudenio rūsti tyla į vaizdą...)</i>	10
<i>Audrius Alkauskas</i>	
<i>Žiedas ir žmogus</i>	11
<i>Medis ir žmogus (1)</i>	11
<i>Medis ir žmogus (2)</i>	12
<i>Knyga ir žmogus (eilėraštis su moralu)</i>	12
<i>Protas, jausmai ir žmogus</i>	13
<i>Penktam matmenyje</i>	13
<i>Genijai.....</i>	14
<i>Aušra Grigaravičiūtė</i>	
<i>Ketureiliai.....</i>	22
<i>Laurynas Stančikas</i>	
<i>(Naktis nerimsta...)</i>	26
<i>(Gerai...)</i>	26
<i>(Sveika...)</i>	27
<i>Koja</i>	27
<i>Regina Žvirblytė</i>	
<i>Meilė.....</i>	28
<i>Aš atradau jus...)</i>	29
<i>Pas žmones</i>	29
<i>Mama</i>	33

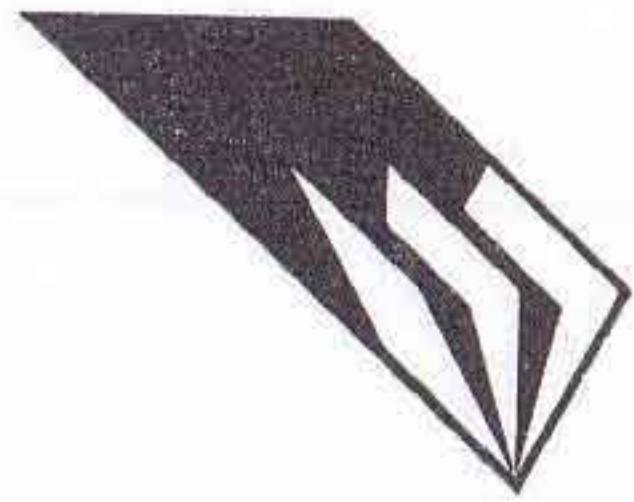

Rūta Ragaišytė	
<i>Laukimas.....</i>	34
Aušra Petrauskaitė	
<i>(Medis paukštis žolė...)</i>	35
<i>(Ar tas dangus...).....</i>	35
<i>(... tikrai šito norėta...)</i>	36
<i>(Tylos kalba...)</i>	38
<i>***.....</i>	38
<i>Dienas, išlipus iš lovos ne ta koja</i>	38
<i>Dienas, išlipus iš lovos ta koja</i>	39
<i>***.....</i>	40
<i>***.....</i>	41
Donatas Kliunka	
<i>(Pasaulis užgožė jausmus...)</i>	42
<i>(Kažkur tamsoje...)</i>	42
<i>(Ant kalno stovėjo žmogus...)</i>	42
<i>(Pasigirsta džiazo...)</i>	43
<i>Kurtui Kobeinui</i>	43
<i>(Kelias bėga atgal...)</i>	44
<i>Paskaičius H. Radausko poeziją</i>	44
Vytenis Dapkevičius	
<i>(Sutikau aš liūdną dinozaurą...)</i>	46
<i>Indėnams.....</i>	46
<i>***.....</i>	47
Kęstutis Kupčiūnas	
<i>Mirtis – natūrali prasmingo, darbštaus gyvenimo baigtis ..</i>	49
Vita Poškutė	
<i>Ačiū, šilta naktie, kad grįžtu tai sužinojės</i>	51
<i>Tikras gyvenimas... Bet ar ilgai jis tesis?</i>	53
Sandra Vidauskaitė	
<i>***.....</i>	54
Rokas Valantinas	
<i>"Tik kopkim į kalnų viršunes, kur dega amžinoji pažinimo saulė" (V. Mačernis)</i>	55

<i>Vytautas Lukenskas</i>	59
<i>Regėjimo liepsna liepsnojės</i>	
<i>Nerijus Petrokas</i>	61
<i>(Atrodo vakaras tylus...)</i>	61
<i>(Srauni upė...)</i>	62
<i>(Erdvė...)</i>	62
<i>(Pravertas langas..)</i>	63
<i>(Čiulba...)</i>	63
<i>Rima Povilaitytė</i>	64
***	64
***	65
<i>Jurga Stankutė</i>	66
<i>Mano mintys, perskaičius "Mažajį princą"</i>	66
***	67
<i>Jurga Juodytė</i>	
<i>Žmogus:</i>	
<i>Žmogus ir upė</i>	68
<i>Žmogus ir kalnas</i>	68
<i>Žmogus ir žmogus</i>	69
<i>Žmogus ir valdžia</i>	69
<i>Draugystė</i>	69
<i>Mindaugas Matonis</i>	70
<i>Šventoji ugnis</i>	70
<i>Robertas Chusainovas</i>	71
<i>Mažasis vakaro esė</i>	71
<i>Neverta...</i>	72
<i>Priepuolis</i>	72
<i>Kalė</i>	72
<i>Vakar ateis rytojus</i>	72
<i>Benjaminas Ramanauskas</i>	73
<i>Žalia meška</i>	73
<i>Lūdna pasaka</i>	74
<i>Nerijus Mačiulis</i>	75
<i>Jūra</i>	75

Gintarė Vyzaitė	
<i>Toksai likimas.....</i>	76
<i>Kas autorius? (Naktis).....</i>	77
Dainius Žukauskas	
***.....	78
Bronislovas Burgis	
<i>Beveik Tango</i>	79

Žodis yra turtas

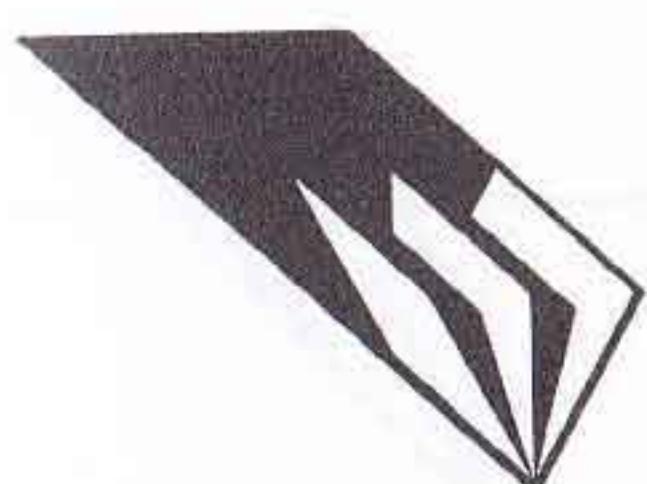
Turtą reikia saugoti ir gausinti. Tai jau trečiasis Kauno technologijos universiteto Gimnazijos almanachas. Gal jau tradicinis? Mokyklai, kuri garsėja jaunaisiais matematikais, fizikais, kompiuterių žinovais, ekonomikos entuziastais, literatūrinė kūryba – puošmena.

Tik vienas kitas šio almanacho autorių taps garsiu poetu, rašytoju. Gal ir niekas netaps, bet kiekvienas šios knygelės žodis liks kaip gyvenimo, būties pėdsakas. Gal kada nors mes išmoksime rašyti geriau, gražiau, išmintingiau, bet dabar mes rašome taip, ir tai mūsų gyvenimo veidrodis, mūsų dabartinių minčių ir vilčių pėdsakai, kurie negali būti pakartoti, todėl negali būti ir patobulinti.

Dabar atsiverskite, paskaitykite, kokie mes buvome vos pražydus vyšnioms

1995-ųjų metų pavasarį.

Gimnazijos direktorius Bronislovas Burgis

Ugnius Mikučionis - Vizgirda
Respublikinio jaunųjų filologų konkurso laureatas

ATKARPA

*Varnos, mėlynos nuo riksmo,
Pamėgo tavo keistą nykų sodą –
Jo gilumoj į galvą muša
Šaltinio varpas išdidus,
O vaismedžių vainikuose išdžiūvę
Plevena moterų delnai pūslėti,
O ten, kur gaišusius triušius užkasdavo kadaise,
Takeliai susivijo bučiny.
Aš nežinau, kur gyveni, tad šiandien
Vis grįžtu čion ir bėgu, ir kas kartą
Atsitrenkiu į riebią mūro sieną,
Ir varnos rėkia man pavymui: "bral"...*

*Šaižios parko viršūnės. Iš ryto
I qžuolus balso prikrīto.
Pažvelk – antai ji – balta
Tvyro parke bedievio malda.
Ir nervingai trūkčioja rankos,
Lyg subilda kažin kas aky...
Ką gi tu, ką gi šauki?
Ar teisingai aš balsą suprantu?*

*Tavo balsas iš nendrių...
“Smėlio klavyrai”*

*O, ateik, mano moterie aitvare!
Tavo akys – mėnulio kliedėjimai,
Tu esi... Prisiliesk, aure, sopulio,
Kur boluoja šiapus laikų...*

*Tavo lūpos šešeliuose, žiedlapiuos
Slepią degantį šventą ežerą,
Taip, pabékime, taip, taip, pabékime,
Šitoj žemėj nedora būt...*

*O tačiau negaliu. Kokios ūkanos!
Tavo ašaros meilės sklidinos,
Mano moterie, o mano moterie,
Pakelk į dangų akis.*

*Tavo balsas iš nendrių... Gintaro,
Smėlio, vabzdžių išnykusių,
Tavo balsas dykynėje numirė,
Aš beprasmis, ir tu taip pat...*

*Žalo rudenio bergždžias vaitojimas,
Girdėt mano tėvo dvaruos.
Parke numirė gervės ir laikas,
Tiktai klevo ugnis ivediuos.*

*Išėjau ant alsavimo pakraščio,
Prisidėjau rankas virš akių,
Ir balsu, kokiui plyšdavo paukščiai,
Mūsų ilgesi gūdų šaukiu.*

*Tarsi ūkanos, tartum žydejimas
Nusirito dejonė blyški.
Tai dangaus, iš viršaus pažiūrėjusio,
Akies blyksnis įspindo vaške.*

*Išėjo rudenio rūsti tyla į vaizdą:
Ant, liūdnos briedės ganosi kapuos,
Ir šventą Dievo vardą nutylėsiąs
Apuokas, kurs beviltiškai ūbuos,
O aš stovēsiu, širmo ašuto valdovas,
Su nusižeminimo bruožais delnuose,
Ir įtikēsiu, kad pas Viešpatį rusena
Būties ugnis - tegu dar ne dvasia.*

Audrius Alkauskas

Respublikinio jaunųjų filologų konkurso laureatas

ŽIEDAS IR ŽMOGUS

*Sėdėdamas ir laukdamas prie žiedo,
Nepamatysi, kada prąžys.
Kai sužydės jis netikėtai,
Nepastebėtas tuoj nuvys.*

*Žmogus, atrodo, kas dieną tas pats,
Bet per metus jis keičiasi, senėja.
Ateis diena, ir kaulus jo pakas.
Nespėjo net ateiti – o jau išėjo.*

MEDIS IR ŽMOGUS (1)

*(Senovės Rytų išmintis teigia: jautis mirdamas palieka odą,
žmogus – vardą.)*

*Išdygo. Užaugo. Žaliavo. Daug matė –
Ar nieko. Palinko. Nulinko. Sudžiūvo.
Nulūžo. Supuvo. I žemę pavirto.
Išdygo. Jau kitas. Ir tas tuoj prąžuvo.*

*Jis gimė. Užaugo. Susirgo. Pagijo.
Daug matė – ar nieko. Suprato. Norėjo.
Palinko. Nulinko. Sustojo. Supuvo.
Palikti ne odą, o vardą galėjo.*

MEDIS IR ŽMOGUS (2)

*Jis augo mieste –
Išaugo gumbuotas.
Jo šaknys supuvę –
Ir vaisiai neskanūs.
Kliūtis pasitaikė –
Išlenktas, kampuotas,
Todėl jam neskirtas
Yra pjedestalas.*

*Galbūt nenorėtų jis
Būti gumbuotas.
Galbūt nenorėtų
Ir vaisių šlykščių.
Galbūt nenorėtų būt
Lenktas, kampuotas,
Bet Dievas paskyrė
Jam būti tokiu.*

KNYGA IR ŽMOGUS (EILĖRAŠTIS SU MORALU)

*Vienam – siužetas įdomus, kelionės.
Kitam – nesąmoningas žodžių rinkinys.
Trečiam – kietas daiktas mušti broli.
Kai kam – apmąstymų, minčių tai kūrinys.
Gyvenimas, knyga – ar jie kuo skirias?
Kas kiek supras, tiek ir nueis.*

PROTAS, JAUSMAI IR ŽMOGUS

*Aš sėdžiu ir mąstau
Apie pasaulį, žinoma,
Ir daros vis liūdniau...
Nors ir visur šviesa –
Aplink Mane tamsa,
Nematoma, nežinoma.
Esu nušviestas aš
Mėnulio spinduliu.
Geriau yra iš viso
Man nieko nežinot.
Spindės tuomet tik saulė,
Bus visad pilnatis.
Juk protas – mano priešas,
Jis jaunaties kūrėjas
Ir naktys šiam pasauly*

*Jausmuos yra lemtis...
Gyvenimo prasmė...*

PENKTAM MATMENYJE

*Žmogus nėra tik tai vien
Deguonis ir anglis.
Anglis ir oras niekad
Gyvybės neigis.
Kažkas be chemijos tikrai
Yra dar viduje –
Gyvybės laukas T - i - k - r - a - s - a - š
Penktam matmenyje.
Dabar jaučiu, myliu, kenčiu –
Tuoj kūnas smigs kapan!*

*Bet vienas minus vienas
Ir lieka vienas. – Man
Gi liks dar tai, kas tūno
Penktam matmenyje,
Ir net po atėmimo
Vėl grįšiu į save*

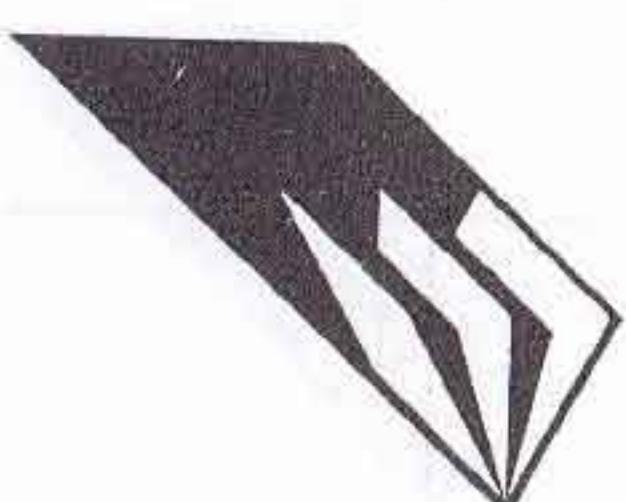
*Aplipsiu iš naujo
Deguonim, anglim...
Begalinė rekursija?!?!?!?
Amžinas ciklas!!!!!!*

*(P. S. Rekursija – kai procedūroje kintamasis visąlaik kinta.
Vienas iš amžino ciklo priežasčių – kintamasis virsta konstanta.)*

GENIJAI

“...

- *3000 metų pr. m. e. pastatyta didžiausia pasaulyje Cheopso (Chufu) piramide, kurios statybai buvo sunaudota 6,5 tonų kalkakmenio.*
- *Archimedas (287–212 pr. m. e.) išrado sraigtą, vėliau pavadintą Archimedo sraigtu, katapultą, jo laikais naudotą karo reikmenims.*
- *132 m. e. metais kinas Čeng Chengas sukonstravo pirmąjį seismografią.*
- *VII amžiuje Kinijoje išrastas pirmasis mechaninis laikrodis, paremtas vandens sroveles kritimu.*
- *Rodžeris Bekonas (1214–1294) pasiūlė lęšių gamybos sistemą teleskopams ir mikroskopams.*
- *Leonardas da Vinčis (1452–1519) suprojektavo skraidantį aparątą.*
- *Galilejus Galilejus (1564–1642) išrado termometrą...*

Edis Turmanas pasidėjo į šalį išradimų lapelį ir sukluso: už gerų dešimties kilometrų nuaidėjo trenkiantis sprogimas ir į melsvą Kalifornijos dangų iškilo juodas dūmų kalnas, uždengdamas rausvą pavakaręs saulę ir užtemdydamas visą apylinkę. Net jūra, šėlusi ištisą naktį ir dieną, nusileisdama karo valiai nutilo. Dangumi lyg koks vaikas, norėdamas apžiūrėti, ar ant po baliaus likusio stalo dar yra kokių skanestų, praskrido vos įžiūrimas tamsus aparatas. Tai buvo EPM, arba epemas, kaip juos vadino žmonės, nes gudresnio vardo niekas jiems nebuvo sugalvojęs.

– Jie vėl šnipinėja, – tyliai, bet taip, kad visi girdėtų pasakė kapitonas Irvingas Morganas, šviesiaplaukis trisdešimt penkerių metų vyras. – Ugnis!

Danielius MakGregoras kažką spaudė klaviatūroje, ir po akmirksnio iš vargšo epemo liko pelenų ir niekam nereikalingų perdegusių mikroschemų krūva. Praėjus penkiolikai minučių, visa tai pasikartojo.

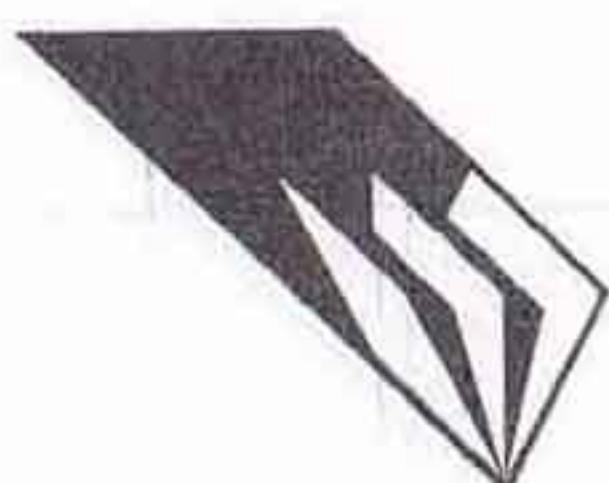
Kadangi buvo atokvėpio minutė (šnipinėjimas – ne puolimas), daug vyrų buvo išėję į balkonus ir rūkė, kiti vartė pasenusius iš spintos išstrauktų žurnalų „Q“ ir „Astronomijos“ numerius, o treti gérė kavą, vis dar sėdėdami minkštuose krėsluose ir kažką spaudinėdami klaviatūroje.

Vyko karas. Karas, po kurio niekada nebus taip, kaip prieš tai. Ne, tai nebuvo pasaulinis karas ar kova prieš kitas, nežemis kas civilizacijas, paprasčiausiai žmonės kovojo prieš savo širdis, protus, prieš savo pačių smegenis. Ir kas kélė didžiausią nerimą tuo laiku, buvo graužiantis žinojimas, kad viso šito galėjo ir nebūti, tereikėjo...

Edis susirišo savo ilgus, savaites nešukuotus plaukus ir išmaukė skardinę alaus. Langas buvo plačiai pravertas, ir pro jį matėsi nuniokotas miestas.

Kariai rinkosi prie kompiuterių ir ruošėsi naujai atakai.

Žodis kareivis čia netiko, tik karys, nes vyrai nenešiojo metrinių guminiu batų, lengvų kelnių, diržų, automatu, šalmų. Tai buvo jauni žmonės, apsimovę moderniais pusbačiais, juodomis kostiuminėmis kelnėmis, vilkintys švarius marškinius ir ryšintys kaklaraiščius. Tik kai kurie mūvėjo šortus ar suplyšusius džinsus, bet paprastai tai buvo patys sumaniausi kariai, ir jiems vadovybė leido nešioti tokią „uniformą“. Jie nekariavo apkasuose, neskraidė lėktuvuose ir nevažinėjo sunkiuose tankuose: vienintelė darbo vieta buvo patogūs sukinėjami krėslai, o

vieninteliai kariavimo įrankiai buvo Karo kompiuteriai, kurie patys atlikdavo įvairias operacijas.

– Jei rytoj jie manęs nepaleis, aš pats pabėgsiu, – sumurmėjo Danielius MakGregoras.

Edis liūdnai nusijuokė.

– Aš taip pat. Jau du mėnesius nesiklausiau muzikos, nemačiau savo šeimos, Stefani, pagaliau žmoniškai nemiegojau! Kaip man įkyrėjo šis kabinetas, šie kompiuteriai, viskas!

– Nusiramink, – ištarė MakGregoras. – Aš tikiu, kad košmaras truks jau nebeilgai, ir mes laimėsime.

Laisvą nuo kariavimo valandą Edis visada pasikalbėdavo su savo artimiausiu kaimynu Danieliumi. Edis pažvelgė pro trisdešimt antro aukšto langą.

“...

- 1642 Blezas Paskalis išrado pirmąją skaičiavimo mašiną.
... “

– ATAKA!!! – Irvingo Morgano balsas perskrodė visų čia buvusių širdis. – Trisdešimt keturi kablelis aštuoni šiaurė, keturiolika didelių; nuo vieno iki dvidešimt – įjunkite raketas, dvidešimt vienas – šešiasdešimt – lazerinius automatus!

Vyrai įkniubo į kompiuterius. Gerą pusvalandį girdėjosi tik mygtukų spaudinėjimai, gilūs atodūsiai, nervingos frazės ir keiksmai. Kartas nuo karto kapitonas Morganas, kuris sėdėjo prie didžiausio kompiuterio, pranešdavo naujas žinias apie puolimus. Trisdešimt antras aukštasis specializavosi didelių raketinių EPM (elektroninių protinų mašinų) puolimuose, todėl kiti jų nejaudino.

– Labai silpnas pietų frontas! – suklykė Irvingas. – Dešimtas ir vienuoliktas kompiuteriai pereikit prie pietų fronto.

Edis numušė vieną epemą, todėl dabar bandė paleisti lazerį, bet nesisekė. Jis pabandė dar kartą. Prakaitas išmušė jo veidą ir visą kūną, bet nebuvo laiko nubėgti į prausyklą ir nusiprausti bei atsigalvinti vandeniu.

Greitai viskas baigėsi. Vyrai naikino vandens atsargas arba va-

karieniavo. Diena ējo vakarop. Morganas kažką sumurmėjo apie puikiai atliktą darbą, bet niekas jo neklause, kadangi galvojo tik apie lovas dešimtame aukšte – vienintelę vietą, kur buvo galima pailsėti privargus. Penki vyrai liko salėje budėti, o likę penkiasdešimt penki nužingsniavo liftų link. Aplinkui tvyrojo prakaito kvapas.

Edis miegojo labai blogai, kaip ir visas ankstesniąsias naktis. Kankino keisti vaizdai, ir apie antrą ryto jis nubudo. Užsidegė stalinių šviestuvą ir išsitraukė sutrintą popieriaus lapelį.

“...”

• *1673 Godfrydas Vilhelmas Leibnicas sukonstravo skaičiavimo mašiną, kuri atliko keturis veiksmus.*

• *XIX amžiaus viduryje seras Čarlzas Bebridžas pabandė sukurti Analitinę mašiną, dirbančią be žmogaus pagalbos.*

• *1945 pasaulį išvydo pirmoji elektroninė skaičiavimo mašina ENIAC.*

“...”

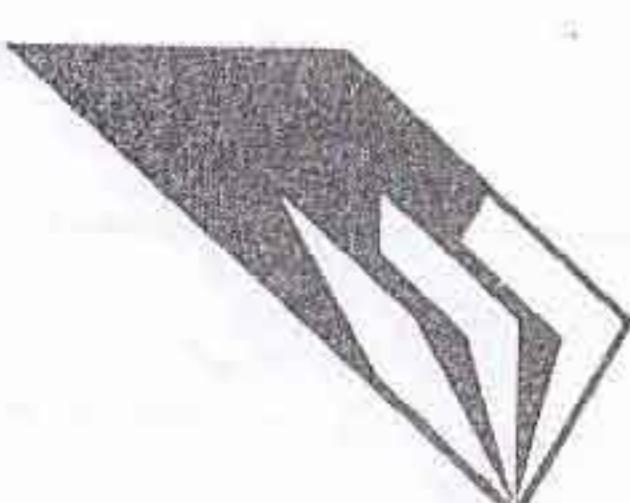
Edis išsitraukė kitą lapelį. Jis susimąstė. Miegustas protas nesuvokė giliai tos problemos, apie kurią Edis galvojo, bet visgi jam pačiam tai atrodė itin svarbu. Edis staiga suvokė, kad karas buvo užprogramuotas gamtoje seniai seniai, prieš tūkstančius metų, kai tik atsirado pirmieji žmonės. Jau Archimedas savo išradimais pasmerkė žmoniją žūčiai. Bet nieko nereikia kaltinti: jei ne Archimedas, Galilėjus, vietoj jų būtų kiti niutonai, davinčiai, kopernikai, brunai. Edis nusijuokė, norėdamas įrodyti, kad tai tik paistalai, bet širdies gilumoje jis tuo tvirtai tikėjo.

“...”

• *1962 “Marineris-2”, pirmoji tarplanetinė stotis, praskriejo pro Venerą.*

“...”

Tai neįdomu. Edis išsitraukė iš kišenės dar vieną lapuką.

- “ ...
- *2009 Donaldas Li po dylikos metų darbo išrado dirbtines smegenis.*
 - *2038 vokiečių firma “A&K” sumontavo kosminį laivą, išvystantį 60 km/s greitį ir sveriantį vos dvi tonas.*
 - *2068 amerikietis Džonas Stounas sukūrė aparatą iš žmogaus temperatūros, veido išraiškos ir virpesių nustatantį mintis.*
- ... ”

Reprotoybė. Edis užsimerkė. Viskas užprogramuota, viskas. Jis atsikėlė, atsigėrė vandens ir, išėjės į balkoną, suvalgė šaltą vakarienę ir surūkė dvi cigarettes. Kažkur toli yra Ji ir galvoja apie Jį. Edis prisiminė Stefani.

Dangus buvo beapsitraukiąs juodais debesimis ir jau buvo bepradedą krapnoti, bet Turmanas liko stovėti: jam patiko bjaurus oras. Lietus reikšdavo ramybę, debesys – tamsą.

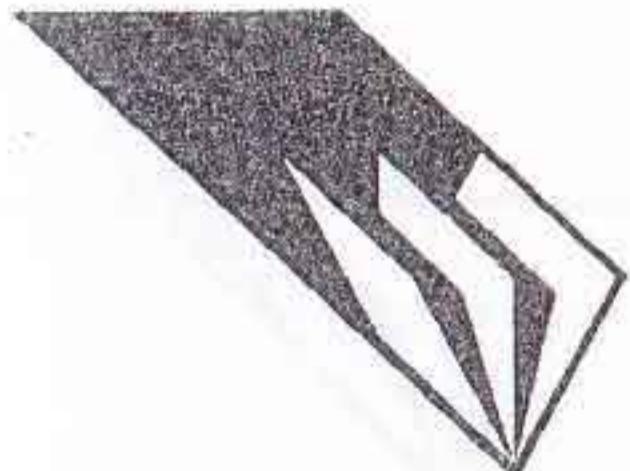
Po pusvalandžio jis jau buvo lovoje.

Pusryčiams patiekė viščiuką ir pusę litro apelsinų sulčių, bet Edis net neprisilietė prie maisto ir pirma laiko pasikėlė į trisdešimt antrajį aukštą. Buvo 2092-ųjų metų kovo 28-toji, niūri, lietinga diena. Ir kas galėjo pasakyti, kad šiame pasaulyje nebebus kovo 29-osios?

Kai visi buvo savo vietose, besiruošdami puolimui ir naujos atakos atrėmimui, Edis persimetė keliais žodžiais su Danieliumi. Šis godžiai trynė rankas ir vis murmėjo: “puikus planas, puikus planas”. MakGregoro galva kaip visada buvo pilna visokių idėjų. Edis paslapčiomis vartė paskutinį lapelį ir susimąstęs žvelgė į galinį užrašą:

- “ ...
- *2087 lenkas Valdemaras Slovackis sukūrė pirmąją elektroninę protinę mašiną (EPM). Nauja technikos revoliucija!*
- ... ”

REVOLIUCIJA! Žodis, anksčiau moksle reiškės žymų poslinkį į priekį, dabar simbolizavo šimtą žingsnių atgal, netgi kritimą žemyn, į

pradžių pradžią, į stataus stiklinio kalno papėdę, į milijonkilometrinę bėgimo trasos startą, į žemę...

Danielius su vaikišku įkvėpimu spaudinėjo mygtukus, o Edis sėdėjo, susikišęs rankas į kišenes ir nieko neveikdamas.

Kambario viršuje užsidegė raudona šviesa, ir Morganas suklykė:

– Ugnis!!!

Visi vėl sukniubo prie kompiuterių. Viskas ėjo sklandžiai, bet praėjus maždaug penkiolikai minučių nuo puolimo pradžios, dinga elektra. Už lango temo, nors buvo rytas: dangų ēmė gaubti švininiai debesys, bet ne tik nuojauta sakė, kad tai tikrai nebuvvo gamtos padarinys. Kalnuose gyvenantys žmonės būtų pastebėję, kad tamsus raudonas diskas ēmė dengti geltoną saulę.

– Prakeikimas, – suriko visi chorū. Kilo sąmyšis.

– Nesijaudinkite, – Morganas bandė kitus nuraminti. – Tai tik laikinas dalykas. – Pats suprato, kad taip nėra.

Vieni kariai kažką rėkė, kiti dar spaudinėjo mygtukus klaviatūroje (kompiuteriai vis dar veikė, bet raketų nevaldė), lyg žuvys ant kranto beviltiškai gaudydamos orą, o treti, kaip Edis ar Danielius, spruko produris prie liftų.

Nuaidėjo kurtinantis sprogimas. Jis užklupo Edį ir draugus net nespėjus jiems nusileisti vieno aukšto. Tiesą sakant, to sprogimo jau niekas nebegirdėjo, nebent tik kalnai ir liūdna saulė.

Pliaupė lietus, plaudamas griuvėsius. Seniai jis nelijo ant tokios lygios Žemės.

* * *

– Rena, žiūrėk.

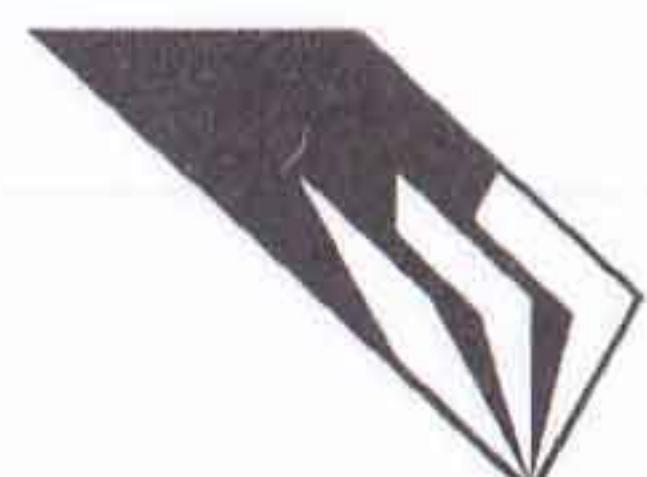
Stora moteris, apsupta daugybės vaikų, iš medinio namo išėjo laukan.

– Na, kas dabar? – jos balsas buvo sodrus, nors nemalonus.

– Tėtis vėl kažką sukonstravo! – sušuko vienas iš vaikų.

Vyras paglostė savo ilgą rudą barzdą ir plaukus.

– Kas čia per kirminas? – nusistebėjo žmona, išvydusi darbą, bet,

rodės, juo visiškai nesidomėdama.

– Žiūrėk.

Vyras pasuko pagalį su išskaptuotu gyvatės formos iškiliu, ir vanduo ėmė kilti aukštyn.

– Dabar, – išdidžiai prašneko jis, – jei reikės vandens, užteks tik pasukti šitą, – ir viskas. Aš vadinu šį prietaisą sraigtu.

– Šlovė Chanchiui, – suskandavo kaimiečiai, kurių jau buvo prisirinkusi čia didžiulė minia. – Šlovė didžiajam išradėjui Chanchiui!

Niekas mums nebebaisus,

Chanchis nugalės visus!

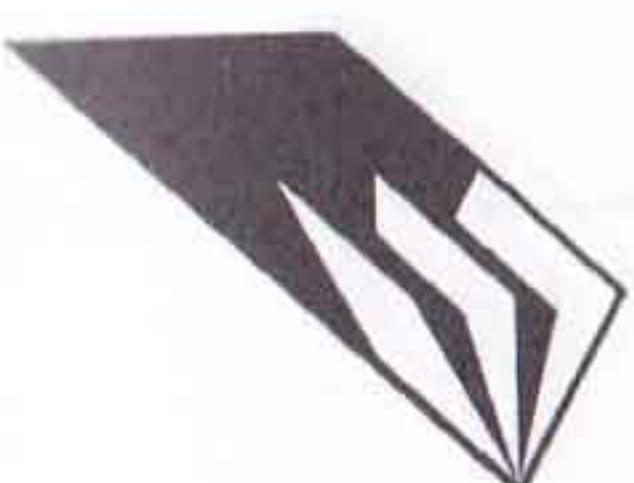
Ne peiliu ir ne kardu,

Savo protu genialiū!

Vyras nusijuokė ir nuėjo namo.

- *Alyvos metais Ruanijoje išrastas laikrodis.*

I pradžių pradžią, i pradžių pradžią...

*Iš lenkų kalbos vertė Aušra Grigaravičiūtė
Kauno miesto jaunuju filologų konkurso laureatė*

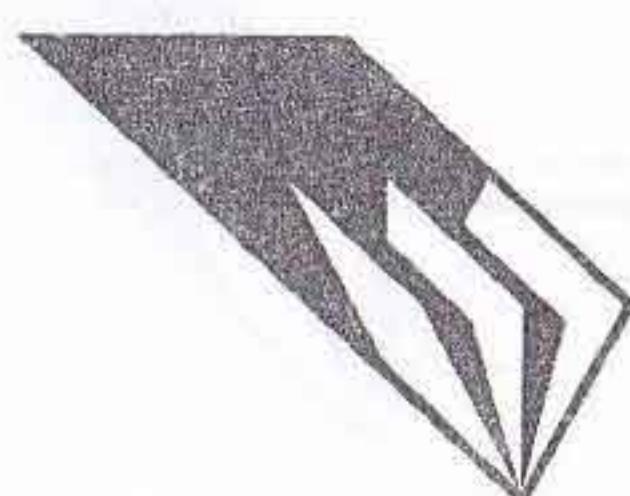
KETUREILIAI

*Štai aš – su taure vyno nuo ankstyvo ryto,
Griūnu, keliuosi, nebevaldau apsvaigusios galvos.
Prie kipariso išlakaus aš – girtas, mažas
Puolu į nebūtį, bet nebūty atsiskleidžia būtis mana.*

*Apsvaigęs aš šiandieną ne nuo vyno.
Asočiai patys pildosi kančia.
Po to pas mane tu ateini pasisemti vyno.
Bet aš kitoks, ir vyno nebéra.*

*Naktis, kai sapnuoju tave, į dieną man virsta,
Be tavęs širdgėlos pilna diena.
Dramblys, praeitą naktį sapnuose išvydęs Indiją,
Sutraukė grandines, bet dramblio juk jėgos žmogus neturi.*

*Tai ne aš esu savimi, o tas, kurs esti manim, pasakyki, kas jis?
Ne aš kalbu savo lūpom. Pasakyki, kas jis?
Aš – tik rūbas mano – nuo galvos iki kojų,
Tas, kurio rūbas esu, pasakyki, kas jis?*

* * *

*Esu dulkelė erdvėje; tu – mano saulė;
Sergu iš ilgesio, tu – mano vaistas;
Be plunksnų ir sparnų skrendu prie tavo kojų –
Esu lyg šiaudas, tu – lyg lašas gintaro esi.*

* * *

*Jei esi savo troškimų nelaisvėj, išeik iš savęs,
Peršok šaltinį tą, išlipk ant Džejhunu kranto.
Kam kęsti kaip jaučiui jungo nelaisvę?
Pamesk tą savo ankštą ratą, nurisk ji dangun.*

* * *

*Kai prie tavęs esu, neužmiegū – iš meilės,
Ir be tavęs miegoti negaliu – nes širdgėla kamuojā.
Viešpaties dėka visgi prabėga visos naktys;
Bet tu pažvelk, kaip skirias kančios šios.*

* * *

*Tavo šešėlis – man visad namai ir ramybė,
Tavo kasos mano širdį pašėlusią laiko;
Kiekvienoj kertėje yra žiburys ir plasnoja drugiai,
Bet kitoks manasis drugys. Jis – liepsna.*

* * *

*Kam tie gėrimai be taurių? Kam?
Esu sugautas paukštis . Kam tos pinklės?
Tie mylimo akimirką kiekvieną nešti
Migdolai, saldumynai, gėlės – kam?*

* * *

*Ar gali būt geriau figų pardavėjui, brolau,
Nei parduodant figas, brolau mano mielas –
Girti čia gimstam, girti numirsim,
Apsvaigę mes skubėsime į teismą, o brolau.*

* * *

*Tavo pjūties varpas maitina gyvasis vanduo,
Pasaulio klėty grūdu dykynė barstosi baisi.
Nenoriu nieko semt iš svirnų tu išmaldos pilnų –
Tu man šiandieną išrašyki čekį iš savosios klėties.*

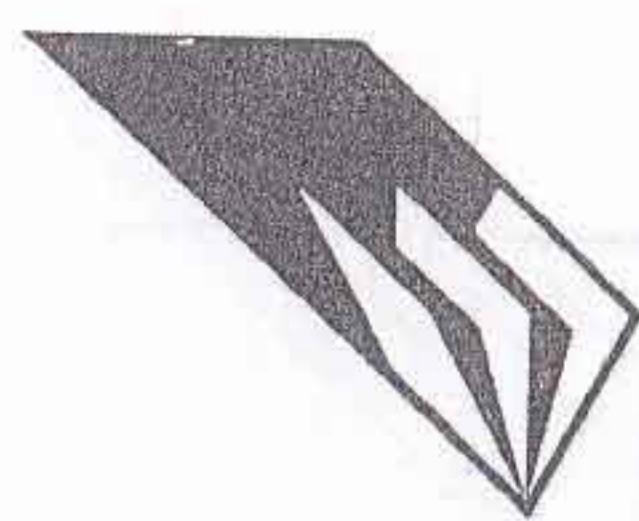
* * *

*O, įkyri ašara, išsakyk visq mano širdį
Ir kliūtis, ir pavasarius, ir regėjimus mano;
O jei tą naktį tu manqrias atminsi naktis,
Te neskaudina tavęs mano praeities kaltės.*

Laurynas Stančikas

*Naktis nerimsta
Už lango
Laikrodis išprotėjo
Ant sienos
Žmonės mato
Stebuklus
Žyniai nežino
Tiesos*

*Gerai
Kai niekas neliečia
Nepaliečiamo
Gerai
Kai niekas negirdi
Negirdimo
Dar geriau
Kai niekas savo purvinomis rankomis
Neliečia mūsų saulės motulės
Dar geriau
Kai niekas savo purvina burna
Nebarsto purvo į mūsų ausis.*

Sveika

*Naktie**

Tu vėl

Jau čia

Tu vėl

Pas mane

Atėjai.

* – atsižvelgiant į savo nuotaiką, šį žodį galima pakeisti: *mirtis, mintis, viltis...*

KOJA

Mūsų šeima turėjo koją. Tikrų tikriausią koją, kokias turi žmonės. Kai man suėjo šešiolika metų, tėvas tą koją atidavė man, tardamas:

– Saugok ją, sūnau, kaip savo akį. Tai brangiausias mūsų visos giminės turtas.

Jau kitą dieną aš tą koją pardaviau ir gavau daug pinigų. O pinigai juk pasaulyje svarbiausia. Už tuos pinigus nusipirkau namą, mašiną, audio ir video aparatūrą, net žmoną. Dar užteko pinigų pasamdyti žudikams, kad šie nugalabytų labai smarkiai zyziančius tėvus.

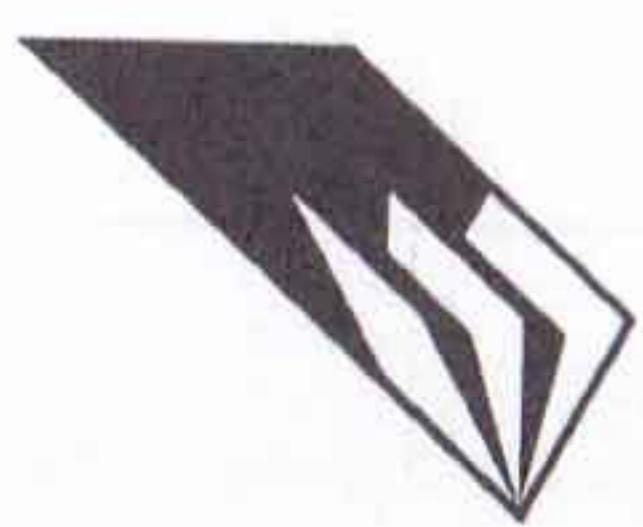
Ir ką aš būčiau veikęs su ta giminės koja. Pinigai – tai kas kita.

*Sėdžiu
Tyliu
Ir nieko nereikia
Gyvenimo
Tekėjimas
Pametė laiką*

*Tylus
Egzistavimas
Buvime tavo
Lapų
Šnarėjimas
Prasmę įgavo*

*Uždusės
Pasaulis
Šnopuoja į ausi
Sustabdžiusi
Laiką
Tavęs klausausi*

*Išnyksta
Likimas
(Protas mane keikia)
Aš – netenku savęs
Savęs man ir nereikia*

* * *

Aš atradau jus.

Aš negalėjau patikėti:

Tai, kas buvo tik knygose,

Kas atrodė bus mano gyvenimo prasmė,

Aš atradau jumyse.

Tik niekad negalėjau patikėti,

Kad tai jūs randat ir many.

Ir aš truputį atsitraukiau,

O jūs sėdėjot ir dainavot...

Ir manės ten netrūko,

O aš jaučiau pasitenkinimą, kad galėjau suprasti,

Jog manės ten netrūksta.

O jūs sėdėjot ir dainavot, o paskui tylėjot...

Jums buvo gera.

Aš tyliai prisėdau šalia jūsų.

Jums buvo labai gera ir jūs manės nepastebėjot.

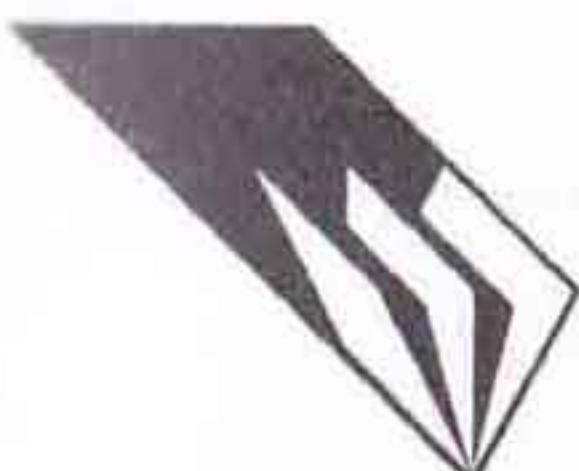
Ir aš išėjau...

PAS ŽMONES

1994 metų spalio 22-osios vakare mes atkeliavome į Juodkrantę. Mūsų žygis po Kuršių Neriją buvo jau įpusėjės ir mes, jau spėjė atsiplėsti nuo kasdienybės rutinos, jautėmės pavargę ir laimingi. Mūsų vadas dar prieš išvykstant buvo susitaręs su Juodkrantės vidurinės mokyklos direktoriumi dėl nakvynės, tad mes be problemų patekome į mokslo židinio vidų. Buvome patenkinti, kad galime persirengti sausais drabužiais ir nusiauti sunkius, žygiui pritaikytus batus.

– Šivakar budi Vita ir Regina, – pasakė Aušra, mūsų žygelio čiombė.

Mes su Vita pasiėmėme makaronus, samtį, mėsos konservų dėžutę, arbatžolių ir du topinius puodus, kuriuose virdavome valgį. Puodai

buvo juodi kaip tušas ir padoriuose namuose jiems nebūtų vietas. O ir nešti juos reikėjo priešais save, kad netyčia pats netaptum juodas.

Išėjusios iš mokyklos, pasukome gatve žemyn. Dešinėje ir kairėje kur ne kur švietė langai. Jų jauumas kėlė neapsakomą jausmą. Kas žino, gal tik dėl to jausmo aš ir ējau į žygi.

Pasukome į pirmą penkiaaukštį. Namas neatrodė įspūdingai, bet kam tas rūpėjo? Mūsų laukė draugai. Mums reikėjo kuo greičiau išvirti vakarienę ir grįžti pas juos. Skambino Vita. Durų niekas neatidare. Priėjome prie kitų. Dabar skambinau aš. Ant slenksčio išdygo pagyvenusi storulė. Kaip jau daugelį kartų buvome darę, taip ir šikart pasisveikinome, atsiprašėme, paprašėme leisti išsivirti vakarienę. Moteriškė sumišo, skėstelėjo rankomis, atsiprašė, uždarė duris. Šivakar baigėsi dujos.

– Jei būtu dujų, leistų, – pasakiau aš.

– Taip, – atsiliepė Vita.

Užlipome į antrą aukštą. Iš vieno buto sklido muzika. Aš linktelėjau galva, Vita paskambino. Pasisveikinome, atsiprašėme, paprašėme. Jauna moteris nenoromis, bet linktelėjo teigiamai. Mes įėjome, nusiauvėme batus, su visu bagažu nudundėjome į virtuvę.

– Jūs ką, šituos puodus ant mano viryklės dėsite? – sukliko šeimininkė. – Pažiūrėkite, kaip pas mane švaru, – ji pabraukė pirštu per baltos viryklės šoną ir atkišo man po nosim pirštą.

Mes tylejom.

– Ne ne, – isteriškai šaukė moteriškė.

Į virtuvę įėjo jaunas vyras. Iš moteriškės klyksmų galima buvo pamanyti, kad plėšiam jos butą. Smilkiniuose tvinksėjo. Mes atsiprašėm ir išėjom. Kai užsivérė durys, aš pralemenau:

– Einam iš šito namo. Man čia bloga.

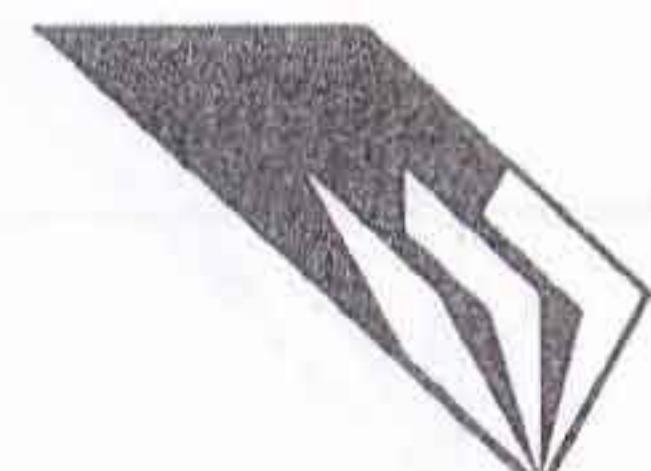
Lauke Vita uždavė retorinį klausimą:

– Kam ji mus iš viso įsileido?

Aš žiūrėjau į pilką nakties veidą.

– Eime į kitą, – tariau.

Šis penkiaaukštis buvo lygiai toks pats griozdiškas, nešvarus. Iš buto kairėje į aikštę sklido Visockio balsas. Mes susižvalgėme ir atsidusome. Žinojome – čia išvirsimė valgi. Vita paskambino. Duris atidarė jaunas vyras, juodaplaukis, gražių, taisyklingų veido bruožų, iki

pusiaujo nuogas, su plaktuku rankoje. Pasisveikinome. Atsiprašėme. Paprašėme. Vyras mus įvedė į siaurą tamsų koridorių, užgriozdintą keistais ryšuliais ir lentomis. Kambarėlyje po kaire stovėjo viryklė, kriauklė ir spintelė. Prie kriauklės ant taburetės sėdėjo moteris ir rūkė. Ji buvo jauna, bet atrodė prastai – nusvirę rankos, pageltusi oda, per anksti pasenęs veidas. Vyras pasakė, ko mes norim. Šeimininkė pakilo iš savo vienos, mostelėjo ranka į viryklę – virkit – ir išėjo. Ant žemės buvo primėtyta lentgalių, vinių, mėtėsi pjūklas ir kirvis. Vyras pasistatė taburetę prie kambarėlio durų ir ėmė kažką krapštyti palubėje. Mes užkūrėme viryklę, prippylėme puodus vandens ir uždėjome ant ugnies. I patalpą įėjo šeimininkė.

– *Tai aš einu, – pasakė.*

Vyras nulipo nuo kėdės. Prabėgom pasibučiavo. Palydėjo iki durų ir grįžo į savo vietą.

– *Sėskit, – pasakė.*

Mes susiradom taburetes ir atsisėdom.

– *Tai iš kur jūs? – paklausė.*

Pajutau, kad, išėjus moteriai, kažkaip visiems palengvėjo. Tarsi būtum vandenye, nemokėtum plaukti, bet akmens po kaklu jau nėra.

– *Mes iš Kauno. Keliaujam po Kuršių Neriją.*

– *O kur nakvosite?*

– *Mokykloj. Buvom iš anksto susitarę. Mes šitaip keliaujam.*

Norime pažinti Lietuvą.

Vanduo užvirė. Vita supylė makaronus.

– *Tai keliese jūs?*

– *Mūsų dešimt.*

Baigėsi kasetė. Šeimininkas nulipo nuo taburetės, pakeitė kasetę. Vėl Visockis.

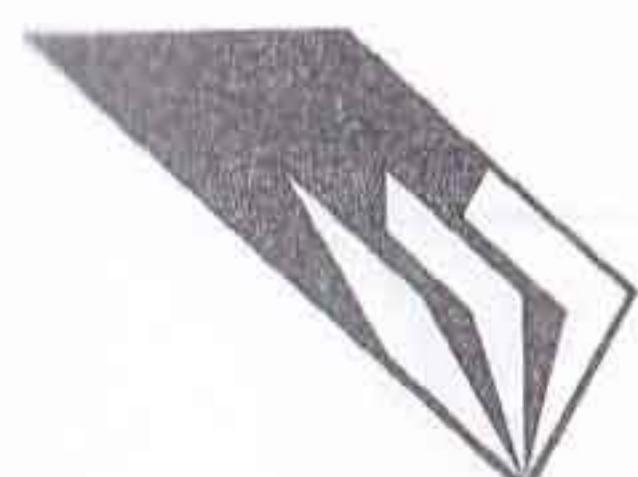
– *Gal jums bulvių reikia?*

Susižvalgėme. Vitos akys žibėjo – mūsų situacijoje reikalingas bet koks maistas. Bet mes tylėjom. Vyras nuėjo į kampą, pasėmė rieškučias bulvių ir pabėrė mums po kojų.

– *Imkit, jei netingit lupti. Man negaila.*

– *Mes netingim lupti, – pasakiau.*

Vyras davė peilius. Lupom bulves, plovėm ir pjaustėm į makaro-

nus. Paskui Vita paprašė, kad jis atidarytų konservus.

– Čia jums visiems tiek?

Vita nusišypsojo ir linktelėjo.

– Užteks, – pasakė ji.

Vyras atidarė dėžutę. Paskui ištraukė dar vieną iš spintos kampe ir ją taip pat atidarė.

– Sudėkit ir šitą.

Man pasidarė karšta. Aš nenorėjau jo konservų. Stovėjom tylėdamos, kol jis suvertė konservus į košę. Paskui jis paėmė šiukslių dėžę, savo konservų dėžutę įkišo į patį dugną ir uždengė kitomis šiukslėmis. Aš žiūrėjau kaip užhipnotizuota į jau nematomą dėžutę. Jaučiau, kaip Vita žiūri į mane. Aš nenorėjau žiūrėti į ją. Aš norėjau verkti. Vyras grįžo prie savo darbo. Užvirė ir antrasis puodas. Vita subėrė arbatžoles. Aš paragavau košės – ji buvo išvirusi.

– Viskas, – pasakiau.

Mes išjungėme viryklę, paėmėm puodus ir kitus savo rakandus. Prieš ilisdamos į koridoriaus tamsą, dar kartą padėkojome. Aš norėjau pasakyti, kad niekada nepamiršiu šių namų, bet nepasakiau. Mes išejome.

Lauke viskas buvo taip pat – naktis ir šviesūs langai.

– Taip, – pasakiau aš.

– Taip, – atkartojo Vita.

Draugai mus sutiko plojimais. Vita keletu žodžių papasakojo apie namus, kuriuose išvirėme vakarienę.

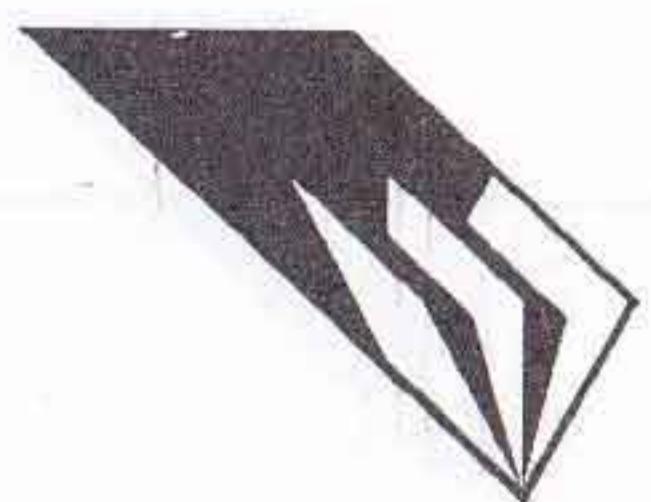
– Mums davė bulvių, – pasakė Vita.

– Tai gerai, – džiūgavo draugai.

Košė skaniai kvepėjo.

– Dalink tu, – pasakiau Vitai.

Aš nenorėjau valgyti. Norėjau verkti.

MAMA

Mama, kiekvieną akimirką pasiruošus pasupti mane ant savo rankų, užliūliuoti mano skausmą ir paslėpti jį savo širdyje.

Mama, kiekvieną mano žingsnį palydinti saugančiu žvilgsniu.

Mama, kiekvieną mano ašarą surenkanti į savo saują, kiekvieną ašarą džiovinanti savo šiluma, kiekvieną verksmą atkartojanti aidu.

Suprask, mama, aš išeinu...

Mama, sauganti mano šaknis giliai širdyje, išauginusi gėlę, leidusi jai prazysti.

Mama, aš išeinu...

Mama, žiūrėsianti pro langą tūkstančiais laukimų, kepsianti karštas bandeles su varške ir razinomis ir virsianti tirštą spanguolinį kisielių...

Mama, išeinu pražydusi, kad subrandinčiau sėklą ir išauginčiau savyje naujas šaknis. Išeinu, kad sugrižčiau su savo žiedu rankose...

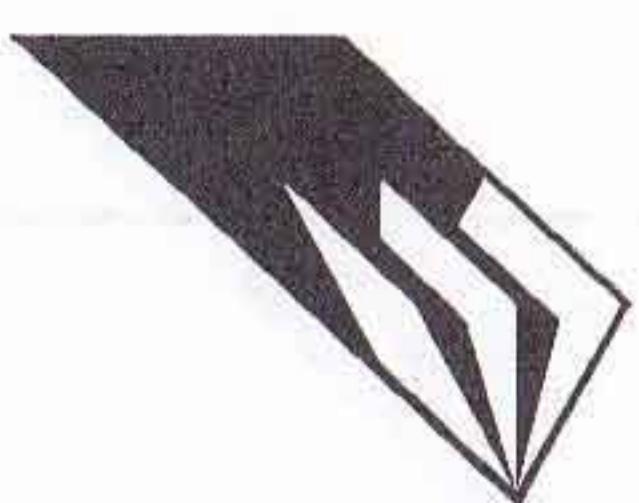
Mama, prašysiu, kad sušildytum jį savo motinišku pasididžiavimu...

O paskui man rašys mano dukra ir atneš savo žiedą...

LAUKIMAS

Nusivalyt batus?.. Ne, gal dar prieiks. O gal surūkyti cigaretę? Ne. Užgesinti šviesą, uždegti žvakę, atsigulti ir pasvajoti. Ne. Bus blogiau, o gal tuo pat metu ir geriau. Reikia galvoti, nes kitaip minčius pasislėps toli pasąmonės stalčiuose ir tykos, kada išlisti ir įkasti, kad eidama gatve aikteltum ar nusikeiktum balsu, kad žmonės atsisuktu ir pažvelgtų į tave. Ne! Koks jų reikalas!? Koks jų s... reikalas? O gal apsirengti, išeiti į lauką, greitai žingsniuoti gatve ir sustoti tik Nemuno pakrantėje, prie pat vandens. Ikišti ranką kišenę, išsitraukti cigaretę ir beprotiškai ilgai, vis labiau ir labiau irztant ieškoti žiebtuvėlio. Ach, tu... Nėra. Palikau namie, ant palangės. Aiškiai pamenu. Apsisukti ir grįžti. Taip, – grįžti ir kuo greičiau. Ak, kokia aš kvaila... Juk kaip tik šiuo metu, kaip tik dabar... Taip taip. Kai manęs nėra namie. O gal eiti į barą? O gal miegoti? O gal... Šalta. Jei ir toliau šitaip šals, tai vienąkart mano pirštai prilips prie tos prakeiktos spynos. O gal reikėjo eiti į barą. Ne. Vėl prisikabintų koks girtas senis.

Jeiti į kambarį, nusirengti, užgesinti šviesą. Atidaryti duris, pasidėti priešais laikrodį, knygą, gabalą dešros. Šaltoka sėdėti ant grindų... Krūpčioti nuo kiekvieno garso. O gal telefonas neveikia... O gal jis...

* * *

*Medis paukštis žolė
Akmensko kvepjimo dažnis
Pieva miškas gėlė
Dangaus žydrynės aukštis
Purienos žiedas
Lapelis
Čiurlenantis upeliukas
Skruzdės pamirštasis šapelis
Apvirtęs vabaliukas
Žemuogė raudona prisirpus
Pievos drugelis baltas
Vasaros vakaras ilgas
Girios ošimas
Vėjas
Ryto aušra prašvitus
Visa kas gyva – gera
Jei ten žmogaus nėra.*

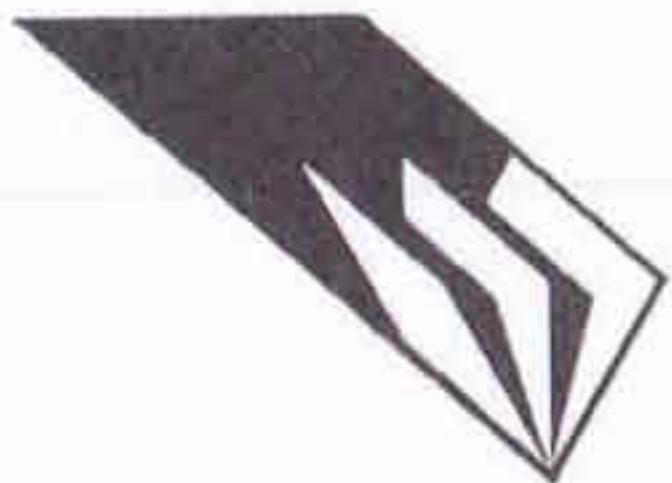
* * *

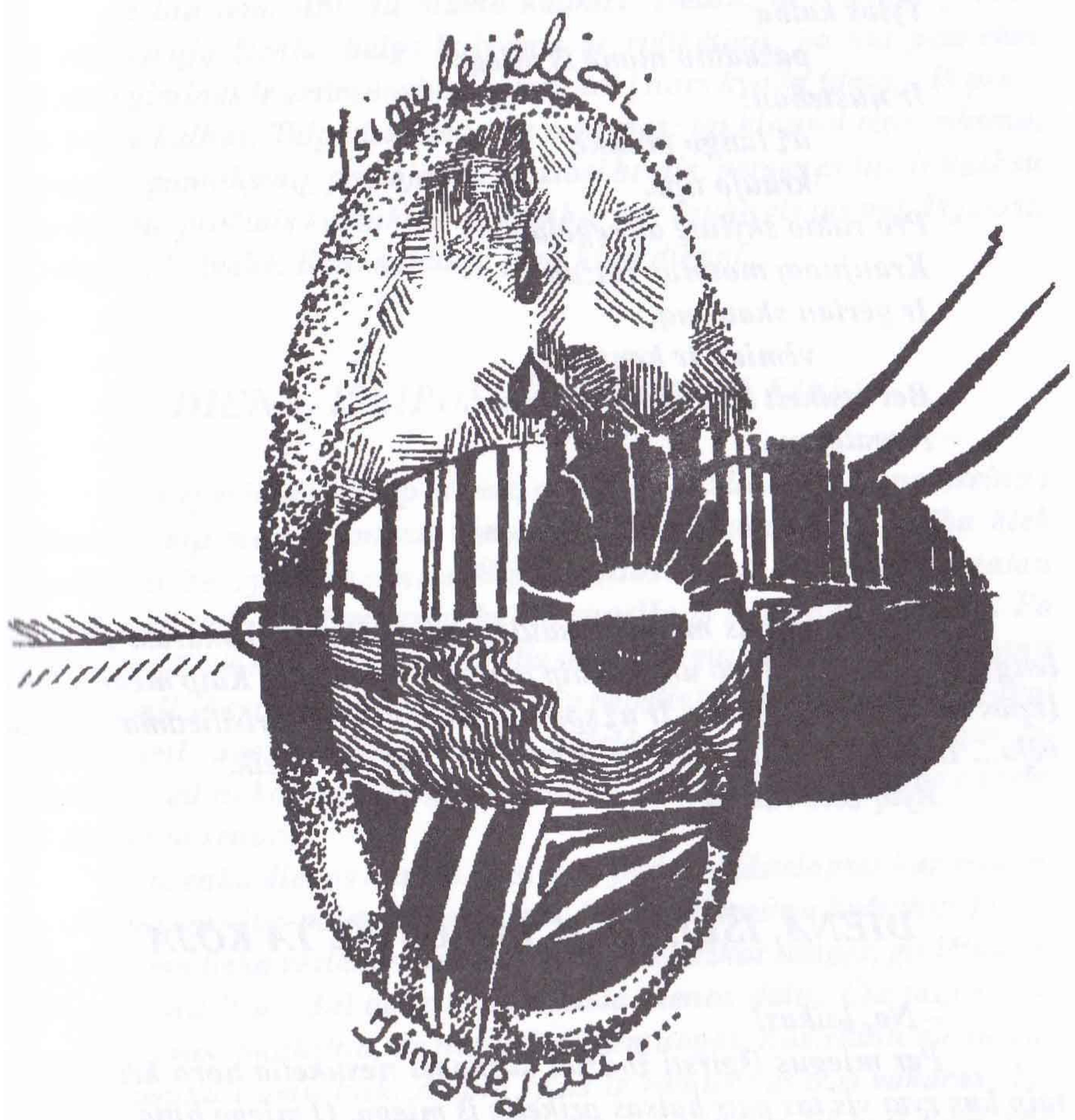
*Ar tas dangus,
Tas mažas gėlės žiedas
Su trim spalvom veide
Tai – laimė?
Ar paukštis,
Kur kas rytą gieda
Man ties ausim,
Tai – laimė?*

*Ar aš teisingai supratau,
Kad laimė – tai
ieškojimas, ējimas,
kilimas, nuostaba
ir visa ko atidavimas
kitam, kuriam dabar
sunkiau nei bet kada.
Kad laimė – tai gėlė,
tvora medinė,
kėdė senam, lopšys palubėje,
tai vaiko balsas,
meilė
ir gyvybė,
kurios vardan vertėtų pagyvent...*

* * *

*... tiktais šito norėta,
Siekta, laukta, svajota, ilgėtasi!
Dar sekundę, mintie, nepaliki,
O paskui ir numirti galēsiu...
Dar akimirką, o, tik akimirką
Ryto žavesį, saulės geltonį,
Žvaigždės spindesį, miško vėsumą...
Aš tylēsiu, nė žodžio netarsiu,
Dar sekundę telieka tas jausmas,
Dar akimirką vakaro tylumą,
Tavo saules akyse ir pirštuose,
Vėjo dainą ir kalno ramybę,
Dar akimirką, o, tik akimirką!
O paskui ir numirti galēsiu...*

* * *

Tylos kalba

pažadino mane iš miego

Ir nustebau:

*už lango plaukė
kraujo upę.*

Pro rakto skylutę aš regėjau

Kraujuotą motinos žaizdą

Ir gėriau skausmą,

vėmiau ir kentėjau,

Bet atsikelt iš lovos

Negalėjau...

* * *

Jaunas vėjelis maudėsi saulės spinduliuose. Vakaras. Debesys lengvi ir grakštūs. Tavo akys. Kaip dangus. Kaip žolė. Kaip medis. Tavo lūpos saulės spinduliuose. Ir už spindulius švelnesnis prisilietimas. Jauno vėjo... Ir tu kaip vėjas. Kaip jaunas vėjas. Vakare. Ateik.

Rytą žolė rasota...

DIENA, IŠLIPUS IŠ LOVOS NE TA KOJA

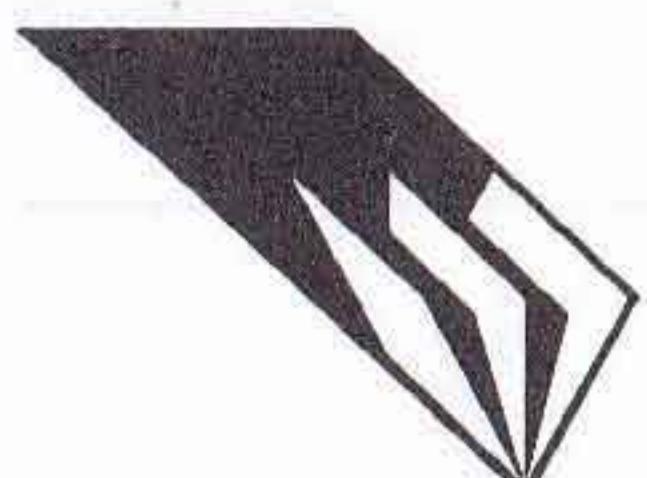
– Na, laikas!

Per miegus išgirsti žodžiai kažkodėl nesukelia noro keltis. Juk taip kas rytą vis tas pats balsas prikelia iš miego. O miego būta saldaus. Dabar tas balsas rėkauja kieme. Ak, tai ir vėl tėtis. Ne, nesikelsiu!

– Jau vienuolika valandų, o tu vis dar drybsai?

Prakeikimas, jis jau čia. Dar prieš minutę girdėjau kieme.

– Keliuos iau, keliuos, – atsakau ir toliau guliu. Nieko nėra bjauriau kaip keltis rytais iš šiltos lovos į šaltą aslą... Bet atsikeliu. Čia pradede kažką kalbėti mama. Ir vėl ji su savo amžinais aiškinimais ir

pamokymais. Ir vis tais pačiais. Čia dar brolis pasipainioja. Išprotėti galima...

Ateina teta. Abu su mama kalbasi. Išeinu, nes žinau: pradės nuo ankstyvųjų žirnių, baigs bulvėmis ar ridikėliais, paskui pašnekės apie savo gimines ir artimuosius, aptars kokį nors kvailą filmą... Iš proto varo tos jų kalbos. Taip visą dieną be ramybės: tai klausai tėtės riksmo, tai mamos pamokymų, po kojomis maišosi brolis, persenęs šuo ir katė su keturiais puspročiais kačiukais. Ir kambary, ir lauke vis tas pat. Išgelbsti tik vakaras ir žvakę. Bent sukaupi jėgų kitai dienai...

DIENA, IŠLIPUS IŠ LOVOS TA KOJA

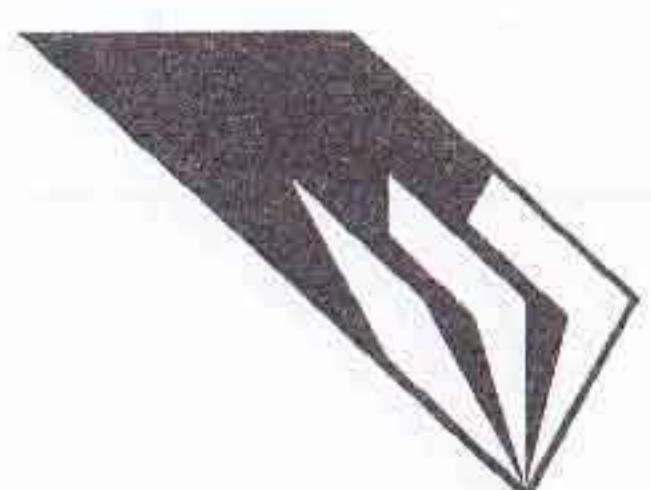
Kas rytą jaučiu, kaip mama, atsargiai užklosčiusi mane, išeina į lauką. Aš taip mègstu ankstų rytą miške, kada paukščiai čiulba kiek begalèdami, bet ryte taip sunku išlipti iš šiltos lovos! Pro langą pamatau sportuoojantį tėtį. Jis tikriausiai ką tik sugrìžo iš kasrytinio bégimo. Po keleto minučių iš miško parbèga brolis su žemuogių smilga. Tai bus skanu su cukrumi! Iš svirno vienas po kito ima ropštis kačiukai, vis dar nelabai nulaikydami savo sunkias galvas su didelémis ausimis. Bùdoje garsiai ràžosi šuo, eilinj kartą pramigës mègstamą rytinj bégimą drauge su tète. Tai vis per jo senatvę.

Atslenka dienos karštis. Visi gyvi padarai išsislapsto kur įmanoma ir užmiega: šuo palenda po svirnu, katė susikrauna kačiukus į lovą, tètis ir mama lieka vèsiame kambaryje. Brolis kažkur dingës, greičiausiai miške. Išeinu ir aš. Tai bene maloniausia dienos dalis. Čia taip ramu. Apeinu pievas, patikrinu, ar neprisirpo žemuogës, nusiskinu vieną kitą žolę ir pasuku namų link. Ateina tylus ir ramus vasaros vakaras. Pro langą girdžiu liūdną svirplio muziką. Ne, ji neliūdna, tik kiek ilgesinga. Uždegu žvakę. Rytoj laukia dar viena diena...

Priešmirtinėje agonijoje draskosi lempa, o tu sėdi. Šaltą sausio naktį. Bendrabutyje. Klausaisi muzikos ir stebi pakalnutę. Visas kambarys pakvipės pakalnutečmis, mintyse – pakalnutečes. Pro langą traukia šalto oro gūsiai, gėlės atgyja skersvėjyje. O tu tebesėdi, nepaisydamas lemos agonijos.

Gera dabar būtų išeiti į pavasarį ar bent į rudenį. Tada, kaip ir tą rudenį, išeitum į gatves, vaikščiotum per lietų, vėją. Gal tada tyčia lijo lietus ir pūtė vėjas? Bet gera taip vaikščioti. Lietus neleidžia per daug nutolti mintims. Tokia vienatvė graži, nors ji negali ilgai testis. Tu vaikštai, mąstai, stebi žmones, jie stebi tame. Tu matai lapus, kurie nuo kiekvieno vėjo pūstelėjimo bejegiškai krinta žemėn, savo kūnu uždengdami anksčiau pasidavusį draugą. Tiesiog visu kūnu jauti lapo kelionę nuo šakelės, kuri buvo tokia dosni jam, iki pat žemės, kiekvieną siūbtelėjimą, palingavimą. Eini palei upę, kurios tėkmė srauni ir šalta kaip niekad, kuri lyg klastingoji Charibdė skandina visa, kas pakliūna, ką įmanoma paskandinti. Vien pažvelgus į vandenį, nupurto šaltis. Toks jis atrode šaltas. Eini tiltu, kur pilna automobilių, ir šis dreba lyg senutė, kuriai jau keli šimtai metų. Civilizacija... Ji tau netrukdo. Taip jau gyvenimas išmokė: gyveni mieste ir nematai namų, kai tau jų nereikia. Eini ir eini. Pastovi parke. Eini toliau ir ieškai. Sušlampi dar labiau, bet nejauti to. Pavargsti. Grižti, taip ir neprięjės, nesuradės kažko. Bet laimingas. Laimingas kaip žmogus, ištisą dieną praleidęs tarp žmonių, jų stebimas ir nepastebėtas, pažinęs juos ir neištaręs per dieną nė menkiausio žodžio, tiek daug apmąstęs...

Man tikrai vėl trūksta rudens...

* * *

Tarsi akmeniniai stulpai slinko jie pro senuką.

– Žmonės... – silpnai kilstelėjės ranką, bandė kažką iškalbėti nelaimingasis, bet čia pat vėl sukniubo.

Praeivių šalti akmeniniai veidai buvo nukreipti į vieną pusę – jų tikslo kryptimi. Jie iš tolo apeidavo gulintį kūną, retas kuris numesdavo jam sudžiūvusią duonos žiauberę. Kai senelio jėgos išseko taip, kad jis net rankos nebegalėjo pakelti, žmonės akmeniniai veidais ir rankomis, praeidavo pro pat jį, vos neužmindami ant jo rankų, kojų...

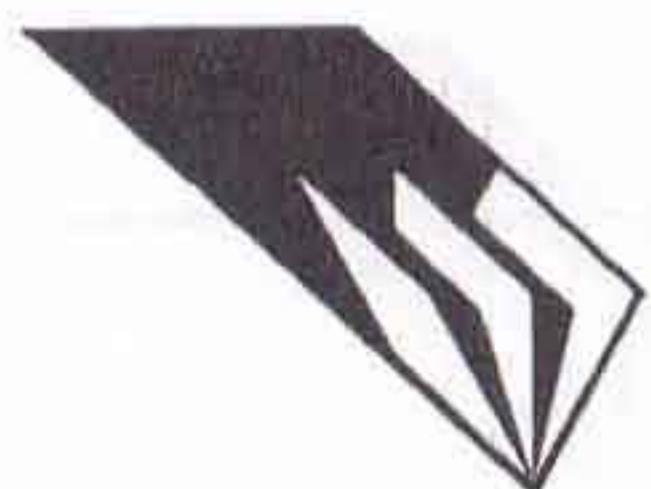
– Žmo... – vėl, jau paskutinį kartą sulemeno senukas, išvydęs mažą berniuką su nuostabia šypsena.

Berniukas kvailai išsišiepė, lyg bandė užlipti ant ištiestos senuko rukos, bet akmeninės motinos rankos suturėtas, nukreipė žvilgsnį pirmyn ir nebeatsiliko nuo kitų akmeninių stulpų. Senelis daugiau nebeprakalbo. Jis liūdnai žiūrėjo į dangų. Akyse nebesimatė ašarų, nes ašarų jis nebeturėjo... Žmonės, akmeniniai veidais, akmeninėmis rankomis ir akmeninėmis kojomis, net nebepažvelgdam i žemyn mindė kūną, be sąmonės gulintį vidury miesto. Akmeninių stulpų akmeninės širdys trypėbejėgi žmogų...

*Pasaulis užgožė jausmus
Ir pajautei Dievo ranką galingą
Suleidai į ranką lašus
O smegenis išmetei šuniui.*

*Kažkur tamsoje
Suklykė paukštis.
Jis klykė iš skausmo,
Smaugiamas sąžinės savo.*

*Ant kalno stovėjo žmogus
Jis buvo stiprus ir galingas
Šunys kiti kur tupėjo žemai
Meldėsi jam ir pavydėjo.
Tačiau šis žmogus neišlaikė
Ir mirė apgraužtas vienatvės
O šunys kur buvo žemai
Suvalgė jo galvą ir liko gyvi.*

*Pasigirsta džiazo
Svajinga giesmė,
Ir saulė uždega jūrą.
Nusigėrė pliaže paauglys
Ir užtraukė gyvenimo bliuzą.*

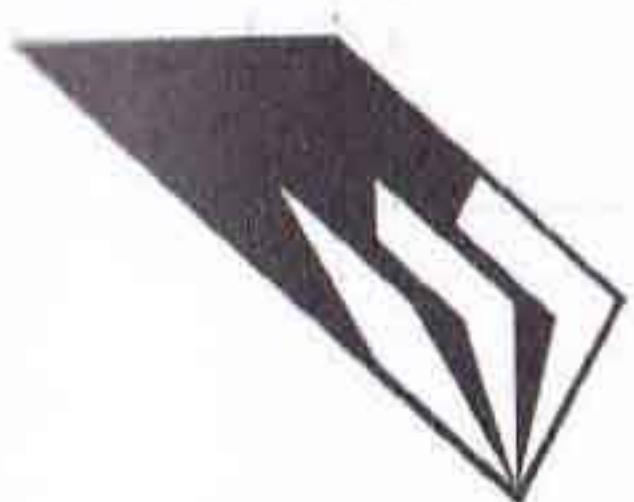
KURTUI KOBEINUI

*Išprievarauk mane,
Mano drauge.
Ir pamatysi,
Kad aš tikrai neturėjau ginklo.*

*Išprievarauk mane
Ir pajusi,
Kaip kvepia
Paauglių sielos.*

*Išprievarauk mane
Ir patirsi
Laimę,
Nes tu radai draugą.*

*Išprievarauk mane
Ir dink iš čia,
Nes kulka jau vamzdy,
O heroinas semia protą.*

*Kelias bėga atgal,
Medžiai vejasi jį.
Priekinis ratas aštriai
Įsirežęs godžiai ryja asfaltą.
Tai svajonė balta
Sukuria karštligę juodą.
Ją matau aš slapta
Ir džiaugiuos širdyje,
Nes svajonės pildosi kartais.*

PASKAIČIUS H. RADAUSKO POEZIJĄ

Mes nemokam gyventi. Mes nemokame džiaugtis, liūdėti. Visa, ką mes mokame – tai žiūrėti per tvorą ir verkti, kad kaimynai mūsų neužjaučia. Skustis kam pakliuvo, kad gyvenam mėšle, apsėsti žaliu musiu. Aš klausiu: kam visa tai? Kodėl? Gal per daug įkalta į galvą frazė: "Kenčiantiems – dangus"?

Kentėkit, jei norit. Man jau nusibodo. Anksčiau verkiau. Nenorėjau gyventi griuvėsiuose, norėjau saugaus gyvenimo, geros valdžios, kokybiško maisto...

Sėdėjau bare. Kaip visada bloga nuotaika, nuovargis. Užsisakiau puodelį kavos. Kava irgi šlamštas, užsienyje nors jauti, kad geri tikrą kavą. Išgèriau tą juodą skystimėli. Liko pusė valandos iki treniruotės. Kuprinėje radau knygą.

Henrikas Radauskas "Pasauliu netikiu, o pasaka tikiu."

Prisiminiau, kad paėmiau iš bibliotekos lietuvių kalbos pamokai. Atverčiau puslapį ir perskaičiau: "Diena pajūry". Prieš akis prabėgo nafta dvokiantis smėlis, sumaišytas su nuorūkom ir stiklo šukėm, pasigailėtinosis Kuršių marios, visai susmukusios auksinės kopos ir tas šlykštus vakaras su pigia mergše. Gal ji ir buvo visai pakenčiama, tačiau, prisiminus užsieniečių manekenes, man pasidarė bloga. Nuvijęs

prisiminimus toliau, įnikau skaityti.

“Juodame atminties labirinte netikėtai žybtelėjusi lempa nušviečia tolimą vasaros dieną, atsigulusią tarp ryto ir nakties, – jos liniją, judej ir spalvą. Naujagimė banga, prazilusi ir apsiputojusi iš pykčio, puola džiaugsmingai lojantį šunį.

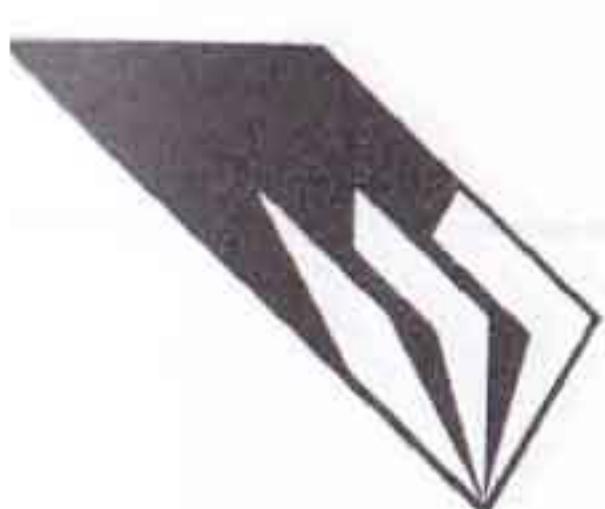
Prikrautos mieguisto aukso, baltos jachtos, plaukdamos prieš vėją, praleidžia per dangų vėliavas ir žuvėdras.

Vakaras palaisto lapus iš nudidelio įskelto qasočio ir pastumia taku ropoti mėlyną lėtą vabalą, spindintį neitikimai linksmai – kaip tobulas laimės pažadas.

O nakti – su smėliu sumaišyti, kaskart geriau pažistami pabučiavimai ir jauki kalba niekada neužmiegančiu krūmų, atidavusių įmantrų savo šakų piešinį ir jų silpną fioletą nepasotinamiams vidunakčio dievams.”

Padavėja garsiai paėmė puodelį, tarsi norėdama pasakyti: “Arba pirk ką nors, arba dink iš čia su savo knyga”. Aš, žinoma, būčiau jai pasakęs keletą meilių žodelių, bet manyje įvyko keista permaina. Aš tik susimąsčiau.

Dabar man patinka šypsotis žmonėms, myliu Kauną, Nidos smėlio kvapą, kurį paskanina nesurūkytas tabakas. Mėgstu valgyklos maistą, nes tokio niekur nerasi. Dažnai sveikinuosi su radiatoriais, gėlėmis. Negaliu gyventi be alaus ir cigarečių. Ir visai nesisieloju, kad mirsiu nuo plaučių vėžio. Tik nuoširdžiai gailiu žmonių, kurie gyvenimą paverčia mėšlo upe.

Vytenis Dapkevičius

*Sutikau aš liūdną
dinozaurą
vaikščiojantį aplink
Ignalinos AE's.*

*Jis kalbėjo su
mirusiomis žuvimis
apie orą ir
blogą derlių.*

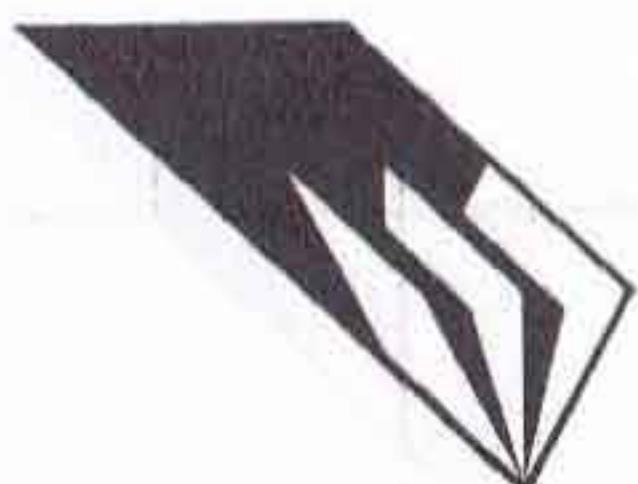
*Žmonės paskelbė
pavoju
tik vaikai maudėsi
ir žaidė karą
aplink dinozaurą
kurio nieks nemylėjo.*

INDĒNAMS

*Iš ryto kareivis
pavalgė pusryčius
ir nušovė paukštį
nes jis buvo toks
nepriimtinai laisvas.*

*Paukštis nutilo
kaip nutyla
fleitos muzika
nakty.*

*Per prerijas bėgo
pamišę arkliai.*

– Elektrinis traukinys Kaunas-Vilnius išvažiuoja. Duris uždarome, kitas sustojimas – Palemonas, – pasigirsta metalinis garsas iš suklerusio garsiakalbio. Aš ką tik įlipau į vagoną. Prieinu prie senyvo amžiaus ponios ir klausiu:

- Laisva.
- Ne, užimta.
- Einu toliau:*
- Laisva.
- Užimta.
- Laisva.
- Užimta.
- Laisva?
- Taip, prašom.

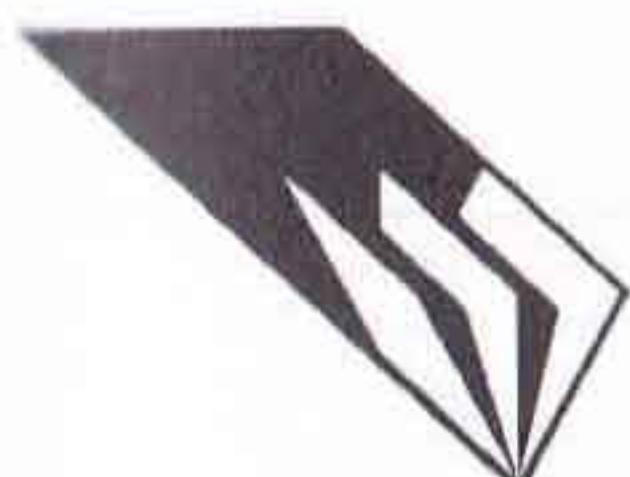
Tai buvo mergaitė. Su kasa. O juk dabar reta kuri turi kasas. Aš atsisėdau, išsitraukiau iš krepšio bandeles, pirkas stoties bufete, pieno butelį ir pradėjau godžiai valgyti. Nuo ryto nieko burnoj naturėjau.

Pakėliau galvą. Lange pamačiau kažkokį piešinį. Keistas buvo piešinys. Netrukus pasirodė kitas. Po to vėl. Kol jie visi pradėjo bėgti tarsi vejami. Jie buvo beformiai, bespalviai, bet vis dėlto piešiniai.

Kažko nesupratau. Pasisiūrėjau į kitus langus, o ten tokie patys piešiniai. Bet kai kurie žmonės juos matė, o kai kurie miegojo, lošė kortomis ar šnekučiavosi protarpiais žvilgtelėdami pro langą. Pasigirdo muzika be garsų:

- Kas tai? – paklausiau mergaitės.
- Esmė.
- Kaip esmė?
- Tai visa ko esmė, pats pradas, supranti?

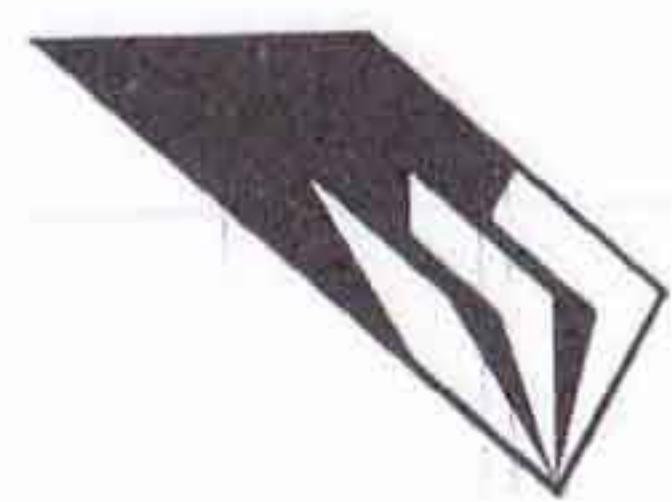
Ir tik dabar aš pastebėjau, kad ji visiškai nuoga, nuogutėlė. Ji buvo graži, stora kasa dengė vieną jos krūtį, pati buvo panaši į esmę, visa ko pradą. Panorau išeiti parūkyti, bet negalejau, tokiu momentu negalima. Ir mes pradėjom šnekučiuotis apie visokius niekus, bet vis tiek ore tebetvyrojo esmė.

Duryse pasirodė kontrolierius. Aš, kaip visą laiką, bilieto naturėjau. Mergaitė taip pat, nes buvo nuoga. Mes bėgom, bet mus pagavo ir išlaipino. Išlaipino visus, kurie matė paveikslus ir girdėjo muziką, nes jie neturėjo bilietų.

Greitai atvažiavo kitas traukinys. Senas prekinis traukinys su senovišku garvežiu, bet nudažytas jis skaisčiai mėlynai. Tie, kurie matė paveikslus ir girdėjo muziką, sulipo į jį. Pro plyšius pūtę vėjas, viršum galvų matėsi giedras dangus, oras kvepėjo gegužiu.

– Ei, traukiny, kur tu mus nuveši?

MIRTIS – NATŪRALI PRASMINGO, DARBŠTAUS GYVENIMO BAIGTIS

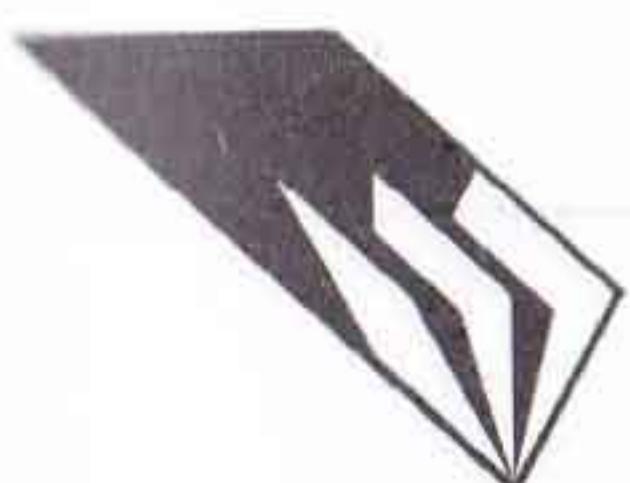
... ir reikėtų sukurti vasarą, ižiebti saulę ir išsklaidyti debesis. O aš žengčiau per laukus, per sodrią lauką žemę... Pievų žolė kabinsis man už kojų, dosniai žerdama lietaus rasą, ir pamiskę aš pasieksiu jau sušlapęs... O saulės spinduliai šokinės vis dar drėgnomis eglių šakomis, nusileisdami ant žemės lyg voverės, pamačiusios kažką blizgantį miško žolytėje, ir vėl puldami į medžius... O aš, nubridęs tokį kelią, sustoju... Žemuogių čia nedaug, bet visos jos tokios didelės, žvilgančiai raudonos... Lyg krauju pasruvusios...

... ir tuomet aš prisiminsiu akmenis, ant kurių tiško, ne – plūdo veržlios širdies kraujas, širdies, kurią slėpė “galinga nuo neišnaudotos jėgos” krūtinė... Prisiminsiu tą paskutinijį jaučio aukojimą... Prisiminsiu savo jėgą, kuri manęs neapleido, kai aš pakėliau galvą už pilies vartų, galvą, į kurią kažkokis vaikiščias sviedė arkliašūdį, galvą, kurią jau seniai buvo užgulusios negandos, galvą, kurią prakeikė “viešpaties Jėzaus Kristaus tarnas”, galvą...

“O juk negrīžo į marias žuvys”... Ir aš dabar pilyje, kurios pamatai – balti kauleliai, kurios sienos – žmonių kančios... Juk galėjau išeiti, grįžti miškan, prie senojo ažuolo. Tad kodėl aukojaus save, žinodamas, kad šios aukos jau niekas nebepriūms.

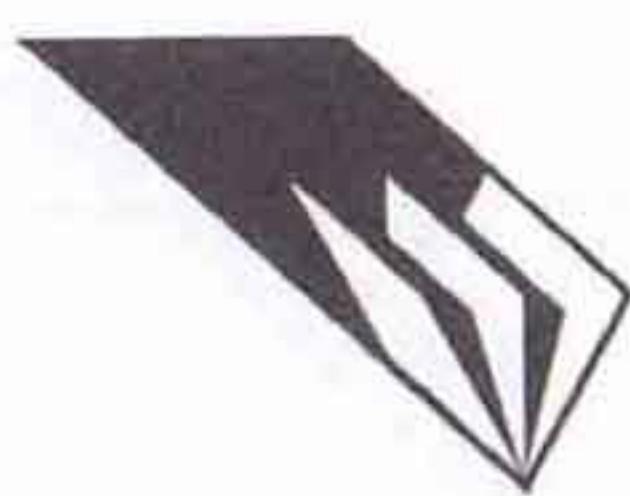
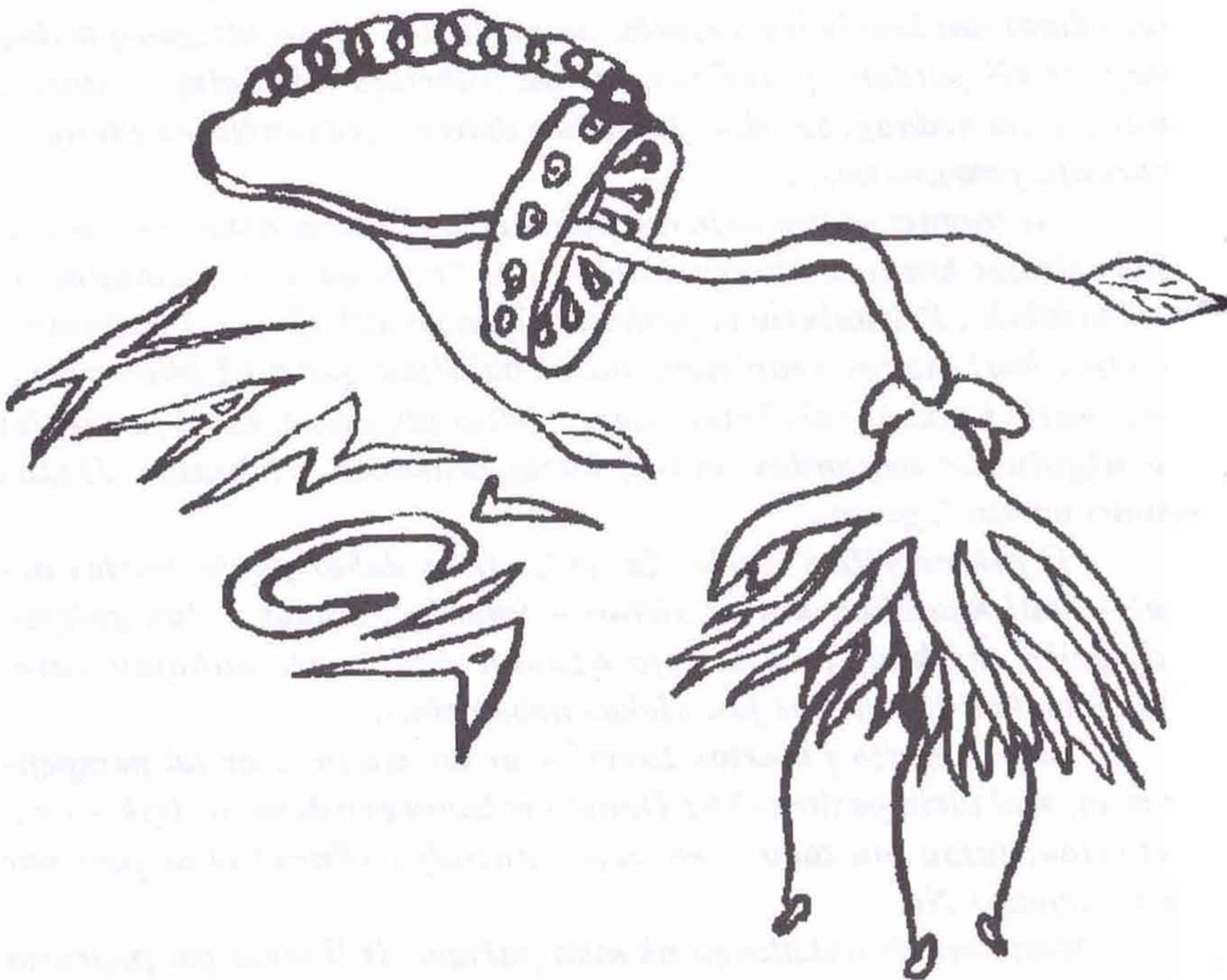
“<...> negrīžo į marias žuvys” – ar tai mano..., ar tai perspėjimas man, kad turiu pasitraukti? Daugkart žuvys grįzdavo, o šis yk – ne... Ir tat jutau, jutau jau tada. Nenorėjau nužudyti vilties? O ar pats dar kažko tikėjaus? Ne.

Mano mirtis reikalina tik man pačiam. Ir ji tokia pat paprasta kaip ir gyvenimas. Tai suprato ir Jūra. Ji netikėjo mirtim, “oru išlékė per ganyklos tvorą, peršoko pakelėj pasitaikiusius krūmus, perlékė daugybę kaimynų tvorų ir, skleisdama dulkes, pasileido” tollyn, o paskiau “aprimusi ir lyg ką galvodama risčia perlékė”. Jūra susitaikė, bet ne motina, ne...

Raudoni miškai jai visuomet liks raudoni, ir visos spalvos nubluks prieš šį skaistą raudonį...

... žolių ašaros nudžiūvo, žemuogių raudonis pasislėpė tarp atgijusių, linksmai besišypsančių lapelių. Aplink viskas taip žalia, taip žalia... Ir aš eisiu toliau. Žalia – vilties spalva. Aš eisiu, gérēsiuos žaliomis eglėmis, žaliomis samanomis – juk kažkada teks išvysti ir raudonuosius miškus...

**AČIŪ, ŠILTA NAKTIE,
KAD GRĮŽTU TAI SUŽINOJĘS**

“– Nežiūrėk į saulėlydį, – vis sakiau savo vaikui. – Nežiūrėk taip ilgai į saulėlydį. Kai užaugsi, tau sunku bus gyventi. Tenai, tolimame miške, už kurio nusileido saulė, sėdi samanotas saulėlydžio senis, rūko molio pypkę, žiūri į viską ir žiūri...” (R. Granauskas, “Saulėlydžio senis”).

... ir mato mus, visus, viską. Paukščiai klykaudami atiduoda saulę jam, kad pernakt vaidentusi baidyklės, kad būtų naktis (nebūtinai žvaigždėta), o į ją išeitų žmogus...

“– Ar priešpiečių tu neimsi?

– Ne. Iki ryto pareisiu.

– Tai aš lauksiu.

– Lauk ir žiūrėk, ar BEDRĮSIU nueiti.”

Dieną. Pilka ir rami (?) kasdienybė. Niūrūs ir susimąstę apie duoną, muilą, vinis, parduotuvėje matytą raudoną megztinį skuba vienodi veidai, mintys ir net sapnai... Vienodi gyvenimai...

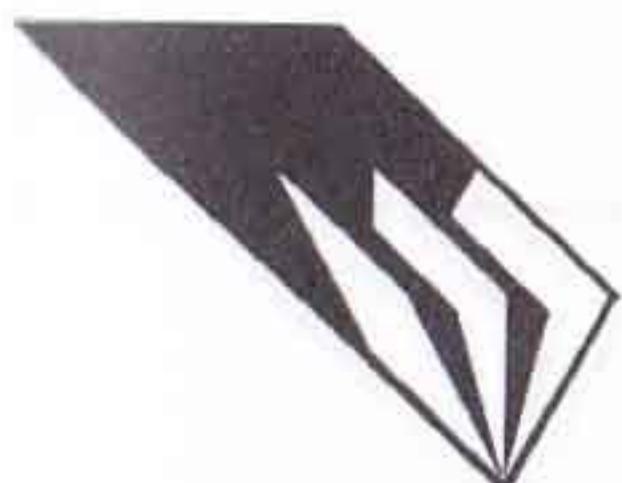
– Nežiūrėk. Sunku bus gyventi...

O pats apsisuka ir išeina į naktį...

Ji šviesesnė už pilką ir ramią kasdienybę. Ir nors baidyklės suksis aplink, gąsdindamos ir vydamos lauk iš (beje!) ne jų karalystės, žmogus išeis...

Tikėjimas. Be jo negalima. Nemégstu žodžio neviltis. Vadinas – viltis... Ji būtina. Be jos baidyklės išvys žmogų iš nakties (nebūtinai žvaigždėtos) į pilką skausmu ir abejingumu kvepiančią dieną, o paskui... Paskui nužudys gaidžius... O gal jau nužudė? Juk taip... Kad galėtų vaidentis skausmu kvepiančią dieną... Žmonėms ir jų vaikams. Vaikams... O juk jie liks čia gyventi. Ne. Sunkiau bus, jei nepamatysi saulėlydžio...

“Tėvai visad būna geri. Tik jų vaikai... Vaikai blogesni”. Netikiu. Tie žodžiai skamba lyg neviltis... Paprasta ir graudi grandinė... Geri tėvai – blogi vaikai, blogų tėvų – dar blogesni vaikai, dar blogesnių vaikų (kai jie taps tėvais) – dar bloges... Kiek kartų dar tems šis pasaulis. Neviltis.

Nemėgstu šito žodžio. Net kai juoda iki skaudaus mėlynumo, nedrištū sakyti beviltiška... Juodumoje suspindės žvaigždės... Ir saulė besileisdamas glostys atsisveikinimo spinduliu seną močiutę. Jai saulė – “šiltas anūkėlio delnelis”, o vaikui – “tik optinė iliuzija...” (B. Radzevičius, “Spindulys”). Gal...

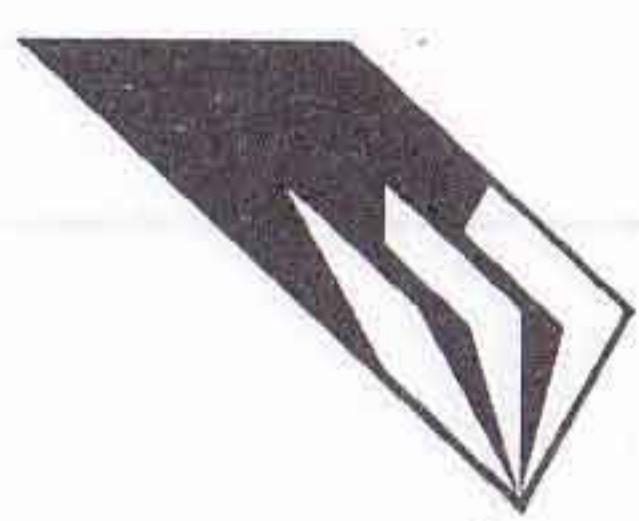
O miestan išėję vaikai, pamiršę tėvus, motinas, žemę, namus... Išėję, prasigérę, supanašėję, sapnuoją tuos pačius sapnus, šaukią vaikus tais pačiais vardais (?!), nemylintys (gal tik butelį?), negerbiantys (gal tik save?). Gal...

Bet visa tai gal tik dėl to, kad nematė saulėlydžio.

“Aš grįžau į miestelį, o beeidamas pirmąsyk supratau, kodėl saulėlydžio vėjas visuomet būna stipresnis: juk iš giedančių paukščių snapų išsiveržia silpnos oro srovelės, visos nukreiptos rytų pusėn, tai jos ir sustiprina vėją, padaro ji skambantį kaip stygos, IR AČIU, ŠILTA NAKTIE, KAD GRĮŽAU tai sužinojės.”

Gal...

Gal tik to tereikėjo. Išeiti į naktį, bastytis iki ryto Panemunės miškais, kad suspėčiau savo vaikui pasakyti, koks didelis ir gražus yra mūsų pasaulis. "Ir mūsų gyvenimas, ir mūsų laikas, ir kaip gera yra klaidžioti visą naktį šiltais laukų keliukais..."

TIKRAS GYVENIMAS... BET AR ILGAI JIS TĘSIS?

Pavasaris... "Perskaičius pirmąjį žodį, galima toliau ir neskaityti." Ar ne tokia buvo pirma mintis. "Visiems žinomas, tos pačios frazės".

Tačiau pavasaris – tai ne tik įsimylėjelių laikas (o gal ir išvis ne), bet ir atgimimas... Atgimimas gamtoje, gyvenime, žmoguje. Atgimimas ne visai tinkamas žodis šiam atvejui. Gal ne atgimimas, o tiesiog gimimas. Mano gimimas...

Pirmą kartą aš pajutau, "pamačiau", kas yra tikras gyvenimas. Ir būtent ši pavasarį...

Net pati nustebau, kad visa, ką aš stebėjau, mačiau, kėlė džiaugsmą. Aš tarsi praregėjau... (kaip tik užgimus!)

Kažkas pasikeitė manyje. Gal ne tiek pasikeitė, kiek gimė. Tas kažkas turbūt seniai gyveno manyje, tačiau gimė, išsiveržė būtent dabar.

Pirmą kartą "pamačiau" (o, koks tai grožis!) Saulės take plaukiančią didingą gulbę, apgaubtą spinduliu, pirmuosius žolių kuokštelius, jų keistą pavasarinę žalumą, pirmuosius žiedus, sodų žydėjimą, dangaus mėlynumo ir medžių jaunos žalumos svaigumą.

Pirmą kartą gyvenime man nereikalingi žmonės. Jie dažniau užgauna, nei užjaučia, supranta, myli. O ir kas tai yra – meilė? Dabar negalečiau atsakyti. Tiesiog nežinau.

Pirmą kartą dienos slenka linksmai. Gal ne viskas taip sekasi ir klostosi, kaip norėtusi, tačiau visos dienos vienodai geros. Ne, ne vienodai... Kiekviena yra kažkuo geresnė už praėjusias.

Bet kas tai – trumpas atgimimo laikotarpis ar naujo žmogaus gimimas. Žmogaus, kuriam priklauso naujas gyvenimas? Ar ilgai jis tesis?..

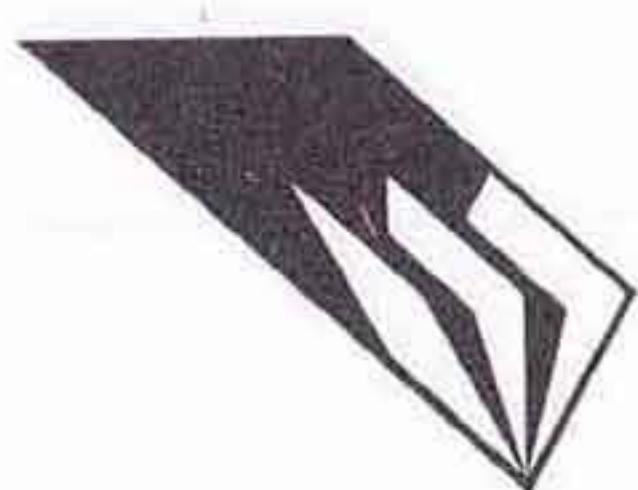
Sandra Vidauskaitė

“Mėnesienos” sonatos garsai paskandino mane begalinėje liūdesio ir susimąstymo jūroje, kuri nustebino ir sužavėjo savo melsva ramybe. Horizonte pasirodės baltas laivas vertė susimąstyti apie viso pasaulio ir atskiro žmogaus egzistavimą. Ir staiga aš atradau nuostabų, dar niekada nepatirtą jausmą. Man buvo beprotiškai gera, norėjosi šokti, šelti, džiaugtis! Aš skriejau smėlėta pakrante ir krykštavau kaip mažas vaikas, dar nesuspėjės pajusti nesustabdomos Laiko tėkmės. Mano rusvos garbanos plaikstėsi vėjyje, o rankos tiesėsi žydrame danguje švytinčios saulės link. Gaivus oras ir tyro vandens purslai leido pajusti gyvenimo pilnatvę.

Ant kranto sėdėjo dieviško grožio žmogus. Jo didelės, liūdnos, giliros akys žvelgė kažkur į beribę tolimą. Aš išgirdau, kaip tyliai skausmu rauda jo širdis. Priėjau ir be garso sušnibždėjau:

– Šiandien jūroje audra. Bet ji juk baigsis, tiesa?

Ir jo tyras akių žvilgsnis patvirtino mano žodžius.

**“TIK KOPKIM I KALNU VIRŠUNES, KUR DEGA
AMŽINOJO PAŽINIMO SAULĘ” (V. MAČERNIS)**

Kiekvieno atskiro žmogaus, visos žmonijos gyvenimas prasideda kalnyno papėdėje. Čia ramu, gera, smagu. Manai esąs užtikrintas dėl rytojaus. Nekankina preitis, negąsdina ateitis.

*“Ir augo didelė, švelni žolė miškų pavėsiuose,
Nuo upių pūtė šiltas vėjas atgalios...”*

Bet koks mąstantis žvilgsnis, nukreiptas į juslinį pasaulį, žmogų panardina į miražus bei iliuzijas, bet neduoda nei objektyvios tiesos, nei tikro pažinimo.

Platonas

... Džiaugsmingai išsišiepęs ant minkštос žolės guli kūdikis. Kalnų vėjas, be jam būdingo nuožmumo, švelniai pūsteli mažylio veidan. Smalsiai dairydamasis, jis atsuka veidelį kalno pusėn. Pakerėtas atsivėrusio vaizdo, vaikas nejučiom sustingsta. Dvi mažos, tyros akys žvelgia viršun. Tačiau apakina saulės spindesys, ir kūdikio žvilgsnis vėl glosto tvirtą žemės paviršių. Dabar jis jau suvokia, ko trokšta ir ko bandys siekti... Sutelkės visas jėgas, susikaupia, įsitempia ir bando atsistoti. Tai jam nepavyksta. Palaimos džiaugsmą, pakilus ant kojų, tuoj pat nustelbia skausmas, neišsilaikius ir parkritus žemėn...

*“Savo sielą, alkaną kaip žvėrij,
Maitinu geriausiais žemės vaisiais:
Mokslu ir menu; tegu jis gėris
Spalvomis ir tonais įkvėptaisiais.”*

Pakirstas nelaimės, jis nenusimena. Vienas kitą seka mèginimai bent kiek ilgiau pajusti nors kokį priartėjimą prie tikslų... Galiausiai nuvargęs, bet su neblėstančia viltimi, ant žolės išsitiesia ir užmiega dar vienas iš nesuskaičiuojamos daugybės kūdikių.

Ramiai slenka laikas. Neskubėdamas, bet ir nelükuriuodamas

kūdikis žengia į vis naujus mėginimus pasiekti tą, kas nepasiekiamu.

Jis net negali išivaizduoti visų kalvų ir tarpeklių labirintų, netikėtai atsiveriančių bedugnių ir prarajų, kurios užkerta bet kokį kelią pirmyn. Jis net nežino, kas tai yra patekti į plėšrių žmonių nasrus, būti sudraskytam ir prarytam net nespėjus sudejuoti. Net tas, kurio nesugebės nuversti šelstantis uraganas, nesibaigianti akmenų kruša, gali stumtelėtas tokios pat kaip jo šviesos siekiančios rankos nuriedėti ir išsitęksti ant žemės. O tas, kuris išties pagalbos ranką žemyn krentantiems, rizikuoja žūti kartu.

*“Už lango jau ne vakaras, ne vėjas. Tai nakties negyvos akys
Sustingę stebi sielos židiny begestančius vaizdus
Ir nerami širdis lyg paukštis, kurs kadais*

krantan saulėtan plakės,

Šiąnakt virš tušumos sūpuoja ilstančius sparnus.”

Tai nesvarbu. Vos išmokės vaikščioti ir jau šiek tiek paaugės, jis tėsia savo gyvenimą kildamas pažinimo kalnu. Laikas nestoja. Pradžia liko toli apačioje. Įveiktas ilgas ir varginantis kelias. Žmogus pagaliau viršūnėje. Tikėjėsis čia surasti žinojimą ir ramybę, jis suvokia suradęs tik dar vieną neišsprendžiamą klausimą:

“Aš klausiau kunigų ir filosofų –

Atsakė jie, išdėstė viską išsamiai.

Bet man širdis ir šiandien lygiai sopa:

Kodėl pasaulis, ir žmogus, ir visa tai?”

Žmogus apsidairė. Netoliese pūpsojo daug aukštesnis kalnas, o danguje švietė ryški saulė.

Niekada nežinosi pakankamai, jeigu nežinosi daugiau negu pakankamai.

V. Bleikas

O vis dėlto kalnai netikri. Ir saulė netikra. Viskas netikra. Kalnų nėra. Saulės nėra. Nieko nėra. Yra tik žmogus. Jis sukūrė tuos kalnus, saulę. Išivaizdavo, kad kopija aukštyn.

Fantazija svarbesnė už žinojimą...

Einšteinas

Galima įveikti ir tai.

“Jinai netrokšta pergalės.

Ir žino, kad lauktoji pažinimo saulė

Pro nežinios tirštuosius debesis jai niekad nenušvis,

Bet iš vidinio nerimo ji veržias, nugali pasaulį

Ir pagaliau sumerkia tamsoje šviesos pasilgusias akis.”

Tai – Vytautas Mačernis. Ir ne tik jis.

REGĖJIMŲ LIEPSNA LIEPSNOJEŠ

Regėjimai. Kas tai? Ar tai ir yra ta jėga, kuri vertė M. K. Čiurlionį piešti, R. Bredberį rašyti? Ar tai yra ta jėga, kuri privertė V. Mačernį kurti eileraščius? Turbūt. Gal net gyvenimas prasideda tenai ir baigiasi ten pat...

Ar galima įsivaizduoti V. Mačernį be vizijų? Vargu. Kažkuomet jis rašė tokius eileraščius, kaip ir daugelis jo amžiaus, jo laikmečio poetų, bet staiga – lūžis. Kažkokie regėjimai, ir pagaliau "Vizijos". Kodėl jos pasirodė būtent tokios? Kodėl jos pasirodė būtent tada? Kodėl jos visus taip veikė? Gal todėl, kad tai buvo regėjimai. Gal todėl, kad tai buvo tas naujas, neatrastas pasaulis.

Žmogau, aš žemėj atradau įmintas tavo pėdas.

Sakyk, kas tu esi, jei nori čia palikti ženklus?

Galbūt vaiduoklis tik, kurs juntamo pasaulio rūbais rėdos,

Kad iš anapus į anapus eidamas,

Kitiems vaiduokliams būtų realus.

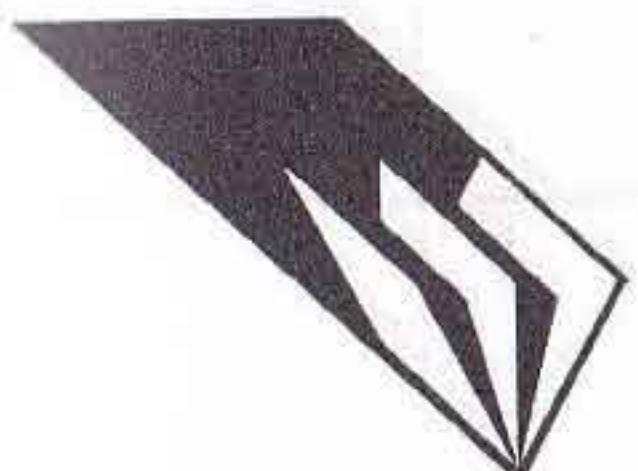
Kur yra riba tarp šiapus ir anapus? Sunku atsakyti. O turbūt niekas ir nebandė. Išrinktieji nueidavo, apsižvalgydavo ir grįzdavo. Žinoma, ne tuščiomis rankomis. Jie parsinešdavo naujų minčių, naujų tiesų ir vėl kibdavo ieškoti atsakymo į klausimą, kas yra žmogus? Bet...

Žmonės nemégsta tokiu. O V. Mačernis ir buvo toks. Gal ji tokį išaugino jo gimtoji Šarnele? Pasak A. Mačernio žemiečio Leono Barzdeikos, pabuvojęs tose vietose, negali nepajusti, kokią didžiulę energiją skleidžia ta vietovė. O gal kaltas keistas pasaulio supratimas? V. Mačernis buvo svetimas. Jis nepritapo prie žmonių, kaip prie jų nepritapo ir A. Kamiu herojai, kurie jau seniai pastebėjo, kad žmonės nemégsta ieškotojų. Na, nebent po jų mirties... Tad ir mąsto V. Mačernis:

Pamišeliu mane vadina žmonės,

Galbūt tikrai aš toks esu.

Kažkas paklaus: "Kas yra tiesa? Kas yra melas? Kas yra žmogus? Kas yra realybė? Kas yra vizija?" Kaip atsakyti? Galima pamiršti šitą

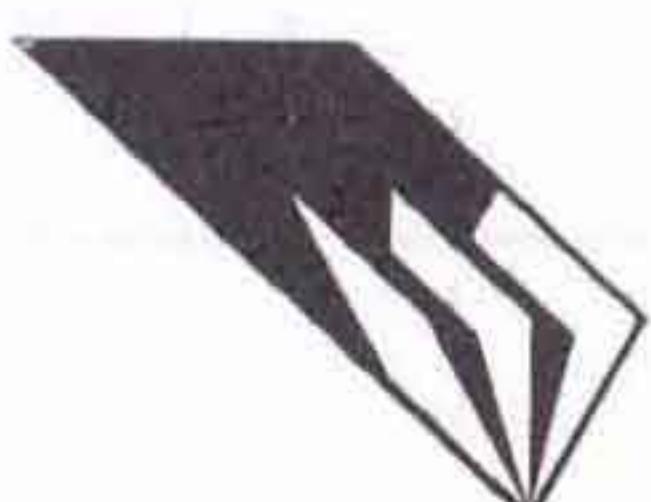

seną, sukežusį pasaulį, pasinerti į regėjimų pasaulį ir ieškoti, ieškoti...

*Visi tikėjimai – fantazijos žaislai:
Apie tikrovę nieko pasakyti negali.
Bet kas prarado juos visus, tas amžinai
Turės klajot po liūdną Hado šalį.*

Juk gyvenimas – tai regėjimai. Tuomet... Gal verta išeiti į savo pasaulį. V. Mačernis nesulaukė senatvės, tačiau, skaitant jo poeziją, net ir neatrodo, kad jis norėjo čia pasilikti. Gal jis pavargo gyventi, gal jam mielesnis buvo regėjimų pasaulis, o gal jis ir norėjo pasenti:

*Aš, dar tik įpusėjės dvidešimt trečiuosius,
Jaučiuos pavargęs ir pasenęs Vakarų žmogus.
Iš visko aš seniai ironiškai juokiuosi,
Iš nieką netikiu, esu atbukęs, nejautrus.*

*Atrodo, vakaras tylus,
Bet ne –
Kiekvienas gyvis skeidžia
Kažkokius garsus,
Kuriuos girdžiu aš lyg sapne.*

*Atrodo, vakaras ramus,
Bet ne.*

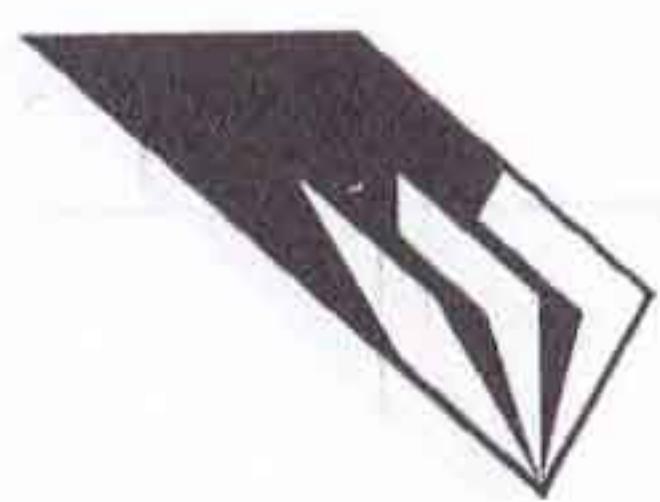
*Ausis pasiekia Neries čiurlenimas tylus
Ir šuns lojimas aname krante.*

*Atrodo, vakaras jaukus,
Bet ne –
Vėjelis pučia man žvarbus
Ir sniegas driekiasi žeme.
Šis vakaras toks nuostabus –
Ar ne?
Nes apsnigtus namų stogus,
Gali matyti skęstančios saulės šviesoje.*

*Srauni upė
Ledo gabalus neša
Krūmai jiems
Užuojautos žodžius taria
Saulės spinduliai krūmų viršūnes glosto
Tik niekas josios nepalydi
Nors ji ir nulipa nuo sosto.*

Erdvė...
Dangus...
Jokio garso...
Tik staiga...
Ausj...
Kiaurai...
Perveria tyla...

Pravertas langas
Pro kurij vidun verčiasi vėsuma
Bet kartu mano ausj
Pasiekia šelstančių medžių kalba
Kažkoks stuobrys senas
Plaka savo sudžiūvusiom rankom
Dar tebežaliuojančią kaimyną
O tas plačiau skleisdamas
Apdarą žalią
Šalin nuo plikšio
Paskutinį saulės spindulį varo
Atverkit langą
Aš noriu išgirsti
Ką medžiai tie sako
Aš noriu ištrūkti laukan
Ir pribègęs juos apkabinti, juos nuraminti...

Čiulba

Ulba

Paukštukas

Strykt

Gepardo

Šuolis

Kryptingas

Grybšt

Letena

Nulūžo

Paukštuko

Kakliu

Tarsi

Pieštuko

* * *

Mažasis princas perėjo dykumą ir aptiko tik vieną gėlę. Su trimis vainiklapiais, visai menkutę gėlele...

– *Laba diena, – tarė princas.*

– *Laba diena, – atsiliepė gėlė.*

– *Kur žmonės? – mandagiai pasiteiravo mažasis princas.*

Gėlė buvo kažkada mačiusi pražygiuojant vilkstinę.

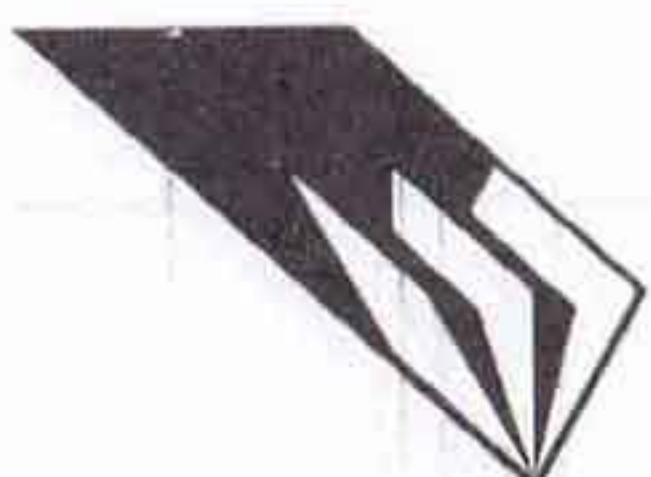
– *Žmonės? Rodos, jų yra kokie šeši ar septyni. Mačiau juos prieš keletą metų. Bet nežinia, kur juos būtų galima rasti. Juos blaško vėjas. Jie neturi šaknų, todėl jiems baisiai negera.*

– *Lik sveika, – tarė mažasis princas.*

– *Lik sveikas, – atsakė gėlė.*

Žmonėms baisiai negera, nes jie neturi šaknų. Tačiau kodėl taip yra? Kas kaltas dėl to? Pažvelkime į medį. Juk mes tokie panašūs į jį. Nuo pat pirmų gyvenimo dienų jis augina šaknis, kurios skverbiasi vis gilyn ir gilyn, siekdamos stipriau ištvirtinti žemėje, kad joks šiaurys vėjas nepajėgtų išrauti, kad jokia sausra neįstengtų nudžiovinti. Jaunas medelis nepajėgia atsilaikyti prieš stiprų vėją, kaip ir ką tik užgimęs žmogus iš karto nestovi ant kojų. Žingsnis po žingsnio jis eina gyvenimo taku ugdydamas charakterį, pažindamas skaudžias tiesas, pajusdamas tikrajį gyvenimo skonį. Kartais jis sūrus kaip tyriausioji skausmo ašara, kritusi ant mylimojo rankų, o kartais... jis toks saldus, kad priverčia atsidurti aukštybėse. Tą trumpą akimirką patiri tokius jausmus, kokių jokie žodžiai, jokia ranka negali aprašyti.

Kodėl niekas negali pasakyti, kas yra gyvenimo prasmė? Galbūt tai ir yra atsakymas – mes neturime šaknų. Likimas mus mėto, vėto į visas puses, ir mes negalime atsilaikyti, pasipriešinti, nes esame tik silpni sutvėrimai, atejė į šią žemę, bet nežinantys, kas joje mūsų laukia.

Pasak A. De Sent Egziuperi, žmogus mato ir pažista tik širdimi. Ne visi palinkėjimai išsiplido, tačiau aš norėčiau palinkėti jums, kad jūs visada pajustumėt kiekvieną žmogų savo širdimi, ne tik artimą ar gerą žmogų, bet ir didžių didžiausių priešą. Žmoguje reikia ieškoti ir atrasti gerąsias savybes, slypinčias tame. Bet tai ne kiekvienas sugeba. Daugelis ižvelgia blogi, žiūri tik į blogąją žmogaus pusę ir tai suteikia jiems tam tikro pasitenkinimo. Tad būkit tie, kurie atras ir atgaivins gerąjį žmogų!

MANO MINTYS PERSKAIČIUS “MAŽĄJĮ PRINCA”

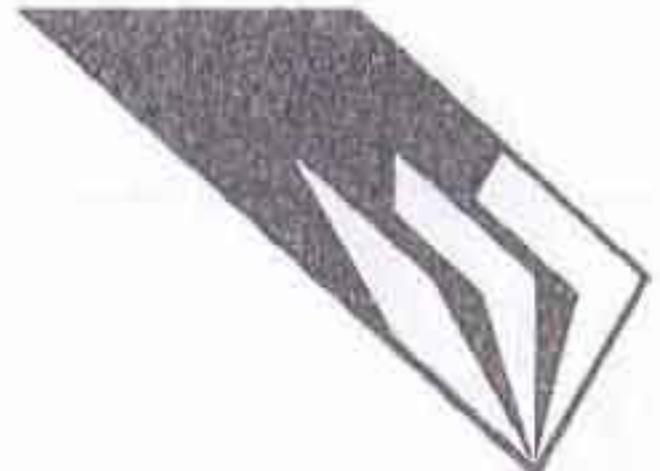
Žvakės apšviestame kambaryje nubunda mano mintys. Nutrinu dulkes nuo praeities paveikslų ir prisimerkiu, apakinta jų ryškumo.

Suplazda žvakės liepsna, primindama vaikystę. Aš imu garsiai juoktis, kai atmintyje iškyla nerūpestingos dienos. Man gera, nes nesuprantu sakinių ir žodžių, nes dar nepažįstu pykčio ir keršto.

Ryški žvakės liepsna kviečia prisiminti... Iš tamsos iškyla dar vienas praeities paveikslas, ir aš paskęstu tame. Atranu savąjį pasaulį, kupiną spėlioniu ir abejonių. Jis nepažistamas ir todėl gražus. Aš nebijau paklyst. Mane supa laimingi veidai. Aš laimina. Matau gėrį ir šviesą, ji mane vilioja, ir aš skubu pasiekti ją. Staiga sustingstu. Nutyla juokas, išnyksta praeities šviesa, skausmas smelkiasi į mane. Akyse ašaros – ir žvakė verkia su manim, ji tirpsta ir ištirpina dalelę manęs.

Aš vėl matau save, skubančią šešelių minioje. Aš trokštu kažką pasiekti, bet tolstu nuo savo tiksllo. Aplink mane pikti, įniršę žmonės. Aš gyvenu, gyvenu, bet man sunku. Aš užmirštu nerūpestingą juoką, užmirštu vaikiškus žaidimus. Norečiau grįžti, bet jau nebegaliu. Aš lieku viena su savo intimis ir pasineriu į liūdesį. Aš tokia maža ir bejėgė prieš pasaulį, bejėgė prieš likimą. Kiekvienas piktas žodis nubloškia mane į šalį. Aš stoviu ant bedugnės krašto ir šaukiu, nes užsiveria durys. Aš krentu, ir mane mindo įniršę žmonės. Aš užsidengiu akis, nes bijau pasižiūrėti į jų veidus. Man skauda, bet neturiu jėgų šaukti.

Aš vėl kambaryje. Per ašarų miglą matau gėstančią žvakę. Ji tirpsta, ir kambaryje vis tamsiau. Ji tirpsta, o su ja išnyksta mintys. Praeities paveikslai nusidažo pilka spalva. Aš nebematau juose vaizdų. Žvakė ištirpino praeitį... Žvakė ištirpino “mane”. Ji užgesta, ir kambaryje viešpatauja tamša. Aš, tamša ir ... ateitis.

Rytoj Kalėdos. Tokios kaip ir pernai. Ne, jos negali būti tokios pačios. Kiekvienos Kalėdos atneša į mūsų širdis kažką brangaus ir nepakartojamo. Jos panašios tik Jėzaus gimimu. Bet ir Jėzaus kiekvienais metais laukiame kitokio. Kodėl Kalėdos taip pakeri mus? Todėl, kad ši šventa ir stebuklinga naktis būna tik vieną kartą metuose. Todėl, kad Kalėdos priverčia atleisti ir susitaikyti. Todėl, kad jos dovanoja žemei gėrį ir meilę.

Tegul šią šventą Kalėdų naktį Jūsų ramybės nesudrumščia krintančios snaigės. Tegul jos būna vienintelės ir nepakartojamos, tegul jos būna nepanašios į praėjusias.

ŽMOGUS

Žmogus ir upė

Po visų dienos darbų Žmogus prisėdo. Šalimais tekėjo didelę upę. Žmogus ilgai žiūrėjo į jos vandenį, kol akis užmerkė nudirbtų darbų našta. Ir tada jis išgirdo upės pasakojimą.

– Kadaisė aš buvau mažytis upeliukas. Teškenausi tarp kalnų kalnelių, žaidžiau su saulės spinduliais, su aplinkiniais kloniais. Buvau didžiausias išdykėlis. Linksmai, labai linksmai leidau dienas. Kartą striksėjau pro dirbančius žmones. Viena mergina, atsigrežusi mano pusėn, tarė: "Kokia nuostabi ši didelė upė!". Aš sutrikau. Mane pirmą kartą taip pavadino. Pasirodo, aš jau seniai upė. Tačiau širdyje visada liksiu upeliuku...

Sunkūs vokai pakilo. Žmogus nubudo. Susimąstęs pažvelgė upės link ir tarė:

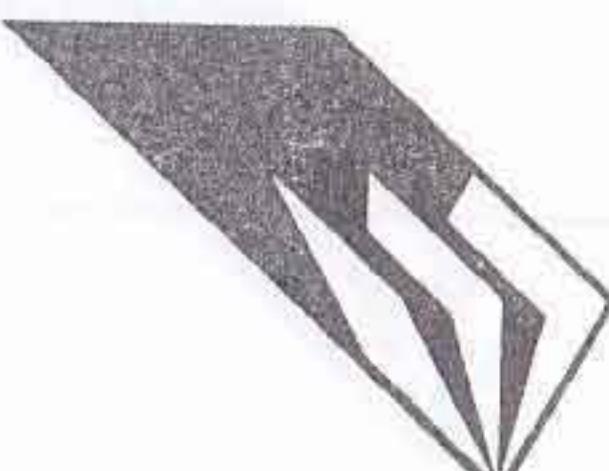
– Visi mes nespėjame pajusti, kad suaugome, nes širdyje tebepasiliekame vaikais.

Žmogus ir kalnas

Šalia namų lyg neįveikiama tvirtovė riogsojo kalnas. Žiūrėjo į ji žmogus ir mąstė: "Aš tave įveiksiu!". Aplinkui viskas priklausė jam, beliko kalnas, į kurį dar niekieno koja nebuvo įžengusi.

Ir Žmogus kopė, kopė. Praėjo daug laiko, kol įkopė. Atsistojo pačioje viršūnėje ir pažvelgė į slėnį, į savo gyvenimą. Jis suprato, kad už visus yra stipresnis, nes nugalėjo. Ir pasidarė Žmogui nebeįdomu gyventi. Nebeliko nieko naujo. Per karčią patirtį atėjo suvokimas – nesistenk visko aprėpti, nes neliks gyvenimo džiaugsmo.

Vargšas Žmogus, tai suvokės, sėdėjo prie namo lyg prie beprotynės slenksčio.

Žmogus ir žmogus

Žmogus, netekęs pažinimo džiaugsmo, skendo depresijoje. Staiga pajuto, kad kažkas beesąs šalia. Jis pakėlė akis ir... sutiko savo atvaizdą – šalia sėdėjo KITAS žmogus. Nuo to laiko Žmogus turi draugą. Ir darbas pasidarė įdomesnis, ir poilsis linksmesnis. Jis susigrąžino pažinimo džiaugsmą. Juk negalima kito žmogaus pažinti visiškai. Žmogui ne kartą pasitaikė, kad, rodės, viskas jau pažistama, bet staiga atsiverdavo dar nežinoma sritis. Žmogus tapo laimingas.

Žmogus ir valdžia

Žmogus džiaugėsi vasarvidžio diena, kai rytuose pasirodė debesys. Jis susirūpinęs sekė dangų. Visus aplinkui apėmė baimė. Tamsi migla susupo Žmogaus pasaulėli. Prasidėjo kruša.

Žmogus nusijuokė iš savo baimės. Bet jo juokas nutilo. Išplėstos akys sekė daužomus rugius. Žmogus neteko žado. Pirmą kartą jis nesugebėjo išgelbėti savo triūso vaisiaus.

Suvokimas, kad nebe jis yra valdovas, labiausiai pažeidė savimeilę.

Draugystė

Žmogus sirgo. Sunkiai sirgo, net pats nežinodamas nuo ko. Bet jautė, kad viskas darosi nesvarbu, neaktualu. Suvokti aplinkinį pasaulį buvo vis sunkiau.

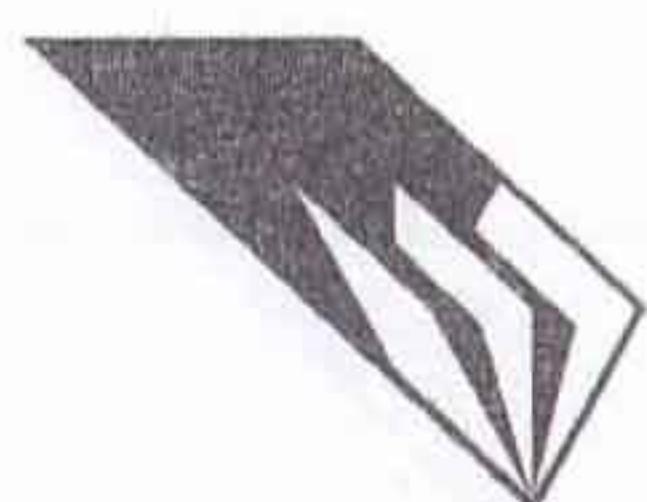
Staiga jis išgirdo dainą, nuostabią dainą. Vėl plūdo jėgos krūtinėn, visas kūnas tvirtėjo. Dar po kelių akordų jis atsikėlė ir netvirtais žingsniais žengė durų link. Žmogus pažvelgė laukan. Dainavo kalnai, laukai, upė ir gyvi padarai.

Žmogus apsidžiaugė turėj tokių draugų, kurie sugebėjo pakelti jį iš sunkios ligos patalo.

ŠVENTOJI UGNIS

Girgždėdamos atsidarė durys. Žmogus išėgo į šventykla. Joje buvo tuščia.

- Kur ugnis? Kur šventoji ugnis?*
- Kokia ugnis? – pasigirdo balsas.*
- Kas tu? – paklausė žmogus.*
- Aš esu šventyklos sargas.*
- Kur šventoji ugnis?*
- O kam tau jos reikia?*
- Aš noriu išgelbėti pasaulį. Aš – gelbėtojas.*
- Jeigu tu – gelbėtojas, tai eik gelbėti pasaulį.*
- Bet be šventosios ugnies aš bejėgis.*
- Šventykloje nėra šventosios ugnies, – pasakė sargas.*
- Tuomet pasaulis žus, – tarė gelbėtojas. – Bet ar gali pasaulis taip lengvai žūti?*
- Nežinau, gelbėtojau. Šventoji ugnis yra tavyje!*
- Manyje?*
- Taip. Šventoji ugnis yra kiekviename žmoguje.*
- O kaip ją naudoti?*
- Šventoji ugnis – noras daryti gera.*
- Vadinas, aš išgelbėsiu pasaulį kurdamas gérį?*
- Taip. Ir nekurk gérlio vienas. Blogis ji nugalės. Kurkite gérį visi! – atsakė sargas.*
- Mes sunaikinsime blogį! – sušuko gelbėtojas.*
- Blogis nesunaikinamas. Ji galima tik nugalėti.*
- Mes nugalėsime blogį! – pasakė gelbėtojas ir nujojo kurti gérlio.*

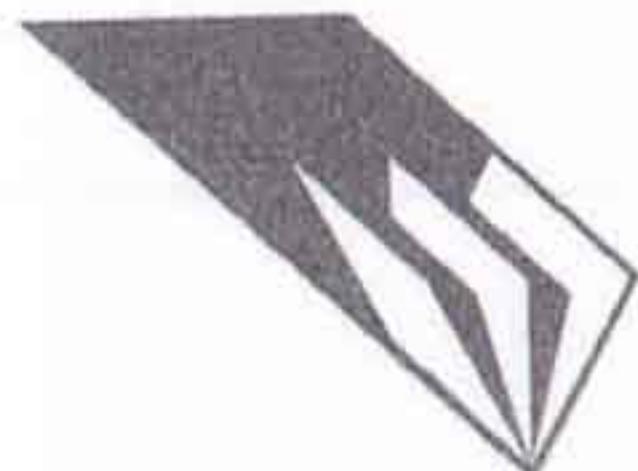

MAŽASIS VAKARO ESĖ

Danguje lėtai plaukė pilkšvi debesys. Ruošesi temti. Vakaruose gana ryškiai žiburiavo giedro dangaus properšos, pagyvindamos gana niūrų vakaro vaizdą. Priešais mane lyg trys vaiduokliai prietemoje dunksojo daugiaaukščiai. Gatve prakriokė raudonas "Ševroletas". Ir vėl salyginė miesto triukšmo tyla. Pakrūmėm lėtai bolavo bebaigiaš tirpti sniegas. Ir niekas, išskyrus mane, negalvojo, kad tai pats nuostabiausias vakaras. Nuostabiausias todėl, kad jis paprasčiausiai yra. Yra, ir tiek...

NEVERTA...

Vakarėlis buvo pačiamė įkarštyje. Kurtino beprotiški "reivo" smūgiai. Čia buvo susirinkusi tikrai rinktinė publika, elitas, kuris šit jau smaginosi ne mažiau kaip dešimt valandų. Upeliais liejosi alus, pora tipų jau šliaužiojo, kažkas sapaliojo apie atmatų upę, kažkas norėjo klausytis metalo. Kaimynams greičiausiai jau išlakstė visi varžteliai (šiaip ne kaip, jau trečia nakties). O jaunimui kas!.. Akys užkliuvo už vieno silueto. Jo pirštai buvo apglėbę pigaus martinio stiklinę, iš kurios jis kartais siurbtelėdavo. Stovėjo nuošaliai nuo kitų, palmės šešėlyje. Akys išmeigtos į tuštmąq. Ne, jis nebuvo girtas. Tiesiog liūdnas. Jis ilgėjosi... Praėjusių dienų, laimės, ramybės. Jis ilgėjosi pats savęs. Ir tik pašėlęs bumbėjimas neleido pamiršti, kur jis yra. Ir jis pirmą kartą gyvenime pasigailėjo, kad tiek daug laiko praleido įvairiuose vakarėliuose. Be progos ir be prasmės...

Jis sunkiai pramerkė akis. Galvoje ūžė, širdis trankėsi kaip pašėlusi. Pro šalį skubėjo daugybė kojų. Jis vos girdimai sudejavo. Stabtelėjo pora kojų. Iš viršaus pasigirdo balsas:

– Aha, nusigėrė kaip kiaulė ir voliojasi, – ir kojos nuėjo tolyn.

Akyse vis labiau ir labiau temo. Keista, juk buvo tik pirma valanda dienos. Jis ištiesė ranką į žmones. Praėjo penkios minutės. Kažkas skaudžiai numynė ištiestą ranką. Akis aptraukė rausva migla.

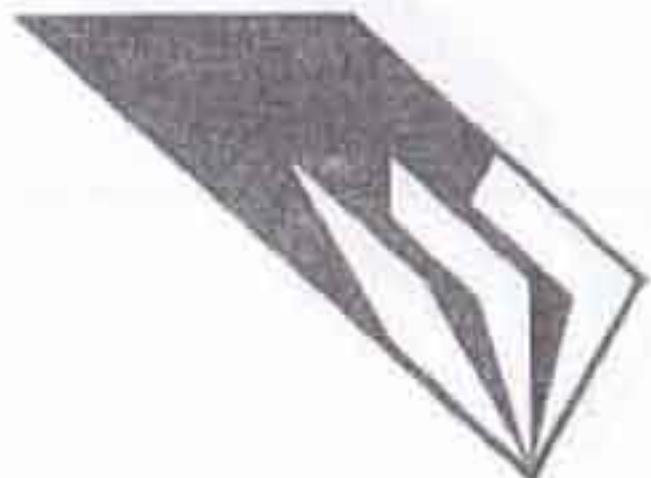
KALĖ

Jis pajuto švelnų prisiliitimą. Pro rausvą rūką žmogus dar sugebėjo prieš save pamatyti šunį. Tai buvo kalė. Ji stovėjo ir žiūrėjo tiesiai į akis. Dvi nebylios poros akių žiūrėjo viena į kitą. Ji priėjo prie gulinčio, nulaižė jam veidą, po to pradėjo loti ant žmonių. Lojo vis labiau ir labiau niršdama, nes niekas negirdėjo jos skausmo. Žmogus pradėjo dusti, viskas pavirto juoda dėme. Ir tik kalė savo staugimu pranešė pasauliui žinią apie Žmogaus mirtį. Žmogaus, kurį pamiršo kiti...

VAKAR ATEIS RYTOJUS

Jo akys aklai žvelgė į pasaulį pro strichnino buteliuko stiklą. Drumstas žvilgsnis į išprotėjusį pasaulį – žiaurų, negailetingą, kruviną... Pasaulį, kuris Jį atstumė ar tiesiog nebenorėjo matyti... Bet Jis ši pasaulį matė. Pro jo akis lėtai slinko vaizdai: klykiantis kūdikis ir jį palikusi šešiolikmetė, senukų pora, vėliau tapusi Jo tėvais, išsiviepęs skustagalvis, betalžantis senuosis tėvus, ištisi metai bemiegių košmarų po tiltu, karštis, šaltis, gėdingos dienos, prašant išmaldos...

Rytoj Jam sukaks 35-eri. Rytoj... Ryto saulė nušvietė ant grindų besivoliojanti strichnino buteliuką ir į saulę atgręžtą bereikšmį ir šaltą žvilgsni...

ŽALIA MEŠKA

Éjau mišku

Matau lokys

Plunksna mana

Piešiu Tave.

Radau save

Meška žalia

Plunksna pilka

Rašau kažką.

Au Au

Šaukiu meška

Vilkai miške

Girdės mane.

Vilku buvau

Save rijau

Atsi budau

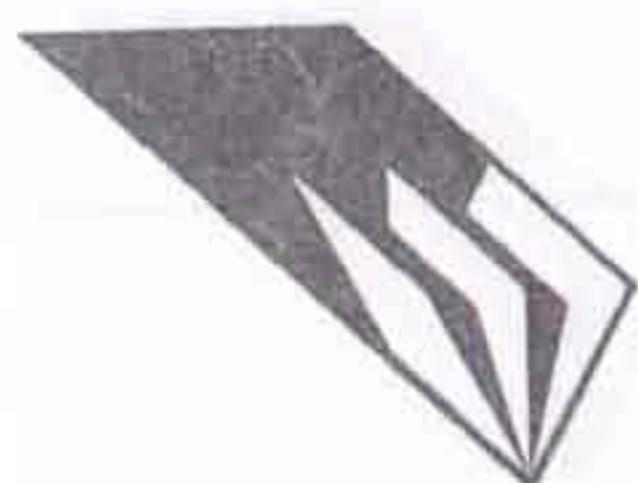
Kažką radau.

Mečiau kažką

Kažką radau

Kodėl ėjau

Nesu pratau.

LIŪDNA PASAKA

“... Ant apvalaus debesio sėdėjo trys angelai vienas prieš kitą, ir ašaros riedėjo skruostais žiūrint žemyn.”

– Žinai, tai buvo tikrai liūdna pasaka, tėti.

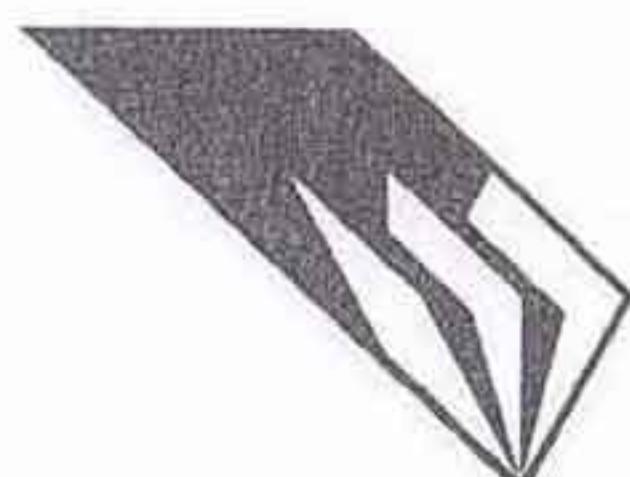
– Sūneli, tau jau metas, pusryčiai atauš tavęs belaukdami. Paskubėk.

– Gerai jau, gerai, senuk.

Tomas greitai užkando, apsivilko švarką ir, užsidėjės neseniai pirką kepurę, su lenktais kraštais ir pelėdos plunksna, įsmeigta senelio, išėjo. Kiek pabėgės, išgirdo už savęs didelio, įnirtusio žvėries alsavimą. Greitai atsisuko ir pamatė nieką. Norėjo žengti į priekį, bet susilaikė. Jis jau penkerius metus skuba į darbą, penkias žiemas eina pro šias saulės spindulių išsiilgusias gatves, bet tik dabar pamatė jas tokias nykias, begyvybės. Pasirodė, kad jis – vienintelė būtybė šiame šešelyje. Lyg norėdamas atsibusti, pradėjo karštligiškai bėgti, bet visur buvo tik pilkas niekas. Taip netikėtai, kaip ir pirmą kartą, už nugaros pasigirdo alsavimas. Ši kartą jis buvo taip arti ir toks karštas – rodės, svyla plaukai. Tomas sustojo. Jis nieko nesuprato. Staiga prisiminė kalnus, atsisėdo ant lagamino, kurį taip įkyriai nešiojosi, ir pasinėrė į svajones... Netikėtai viskas dingo: ir kalnai, ir svajonės. Išniro tik tas pats pilkas niekas su sunarpliotom gatvėm. Tomas pažiūrėjo į dangų ir šaltai ištarė: “Netikiu”. Už nugaros kažkas sustaugė. Šiurpas perbėgo nugara. Net ir neatsisukdamas jautė už nugaros stovintį vilką. Užsimerkęs apsisuko. Kai pravėrė akis pamatė ... save?!! Tik tas kitas vilkėjo indėno drapanomis ir, neaišku kuo apsidžiaugės, striksėjo, sukosi, bandydamas sugauti savo uodegą, nors jos ir neturėjo. Tomas buvo priblokštas. Tuo tarpu tas kitas staiga surimtėjo ir, skausmingai sukaukęs, išnyko.

– Netikiu! – suskambėjo trečias, paskutinis šauksmas. Paskutinį kartą pažiūrėjo į dangų, kur vis dar matėsi debesėlis, ant kurio vienas prieš kietą sėdėjo trys angelai ir verkė žiūrėdami į ... jį...

Tomas juto šiltą lietų, bet negalėjo patikėti. Nuleidęs akis į žemę, nepamatė nieko. Buvo tik penktos žiemos apsiaustas rajonas, šurmuliujantys žmonės, besigrūdą į autobusus ir paskendę rūpesčiuose.

Dieną prabėgo kaip ir visos kitos, tik tą dieną Tomas daug mąstė. Bandė įteigti sau, kad tai tik sapnas – norėjo paprasčiausiai patelsinti savo gyvenimą. Tik negalėjo paaiškinti paprastos pelėdos plunksnos apsvilimo...

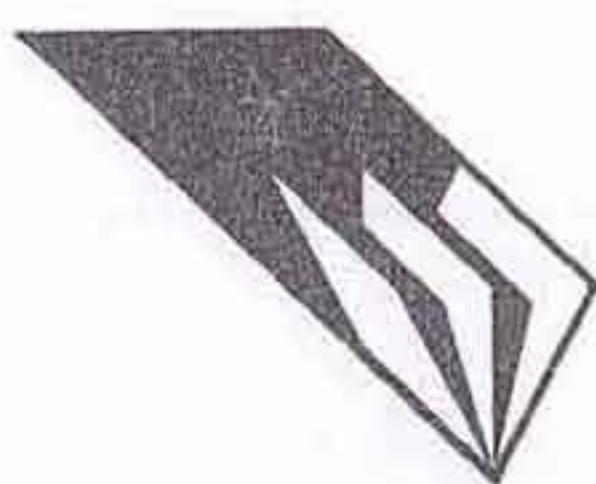
Nerijus Mačiulis

JŪRA

Mes esame maži lašeliai didelėje jūroje. Mes būname jūroje visą savo gyvenimą, patiriame jos audras. Vienas iš tas audras papuola dažniau, kitas – rečiau. Tai – likimas.

Kai kur jūra skaidri, kai kur – drumzlina. Tai priklauso nuo mūsų sąžinės. I tą jūrą įteka daug upių – džiaugsmo ir liūdesio, skausmo ir laimės, meilės ir neapykantos.

Prabėgs daug laiko, ir mes visi išgaruosim. Išskrisime kažkur toli toli ir iš ten niekada nesugrišime. O gal?

TOKSAI LIKIMAS

Toksai Likimas...

Išsiskyrimai ir susitikimai,

Susitikimai ir išsiskyrimai

Gyvenime manęs jau neapleis...

Aš tavęs laukiu,

Bet turbūt jau nesulausiu niekados.

Viltis jau miršta, ji nebeatgims...

Turbūt nelemta mums

Gyvenime šiam susitikti,

Turbūt svajonėms mano

Pildytis taip pat nelemta...

Kodėl gyvenimas toksai žiaurus?

Kodėl suvedęs žmones

Išskirti būtinai jis turi juos?

Kodėl išsiskyrimas

Mus užklumpa netikėtai?

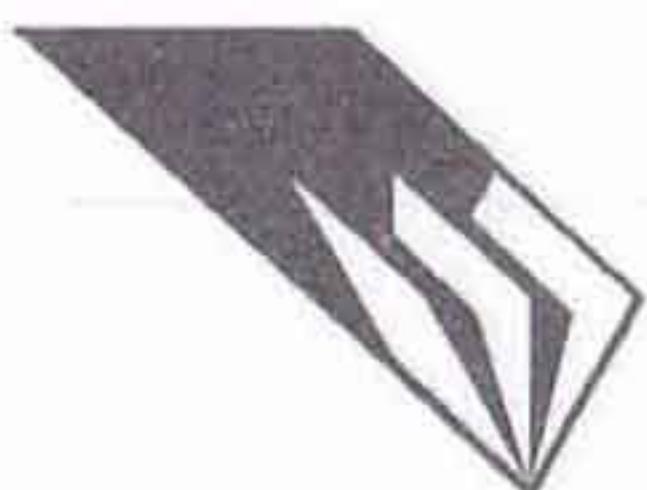
Kodėl mirtis, atėjus nejučia,

Gyvenimą staiga taip vainikuoja.

Žinau, mane Mirtis Gyvenime užklups...

Bet gal dar ne dabar, dar ne dabar...

Juk dar viltis širdy šviesi rusena...

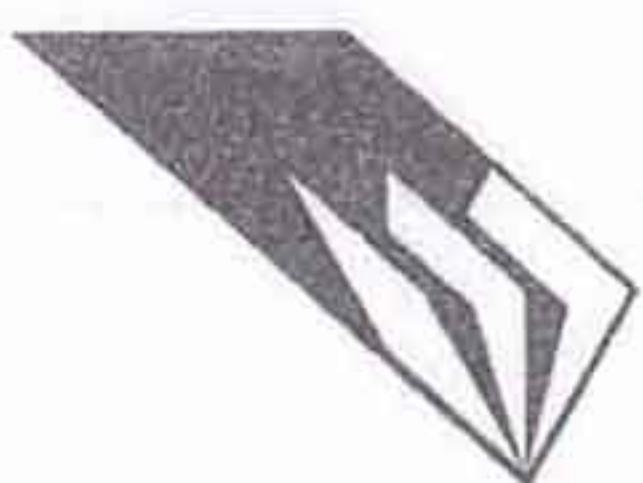
KAS AUTORIUS? (NAKTIS)

*Koksai dangus,
Koks meno kūrinys!
Kas autorius šio kūrinio puikaus?
Kas man pasakys?
Kas sukūrė šį mėnulį, saulę
Ir šitas negestančias žvaigždes?
Kas sukūrė debesis,
Tokius sunkius, tokius tamsius?
Kas sukūrė debesis,
Tokius lengvus, tokius šviesius?
Kodėl jūs tylite?
Nejau nežinote
Jūs autoriaus šio kūrinio puikaus?
Juk tai šedevras, tai meno lobis!
Ir vis dėlto,
Kas autorius šio kūrinio puikaus...*

Už mano kambario lango – pavasaris, saulė, pasaulis. Atviri mano langai klausosi muzikos, kurią spinduliuoja į pasaulį atviri kaimyno langai. Sėdžiu sau vienas, apsuptas šaldo betono, ir mąstau – ką gi aš čia, tame kambarje, dabar veikiu? Draugai kas į Panemunės šilą išėjo, kas sėdi čia pat, po langais, visas ausis ištempę į kaimyno langus. O aš sėdžiu čia, nes rytoj man reikės atsiskaityti du laboratorinius. Žavinga ar ne? Kaip man visa tai įgriso. Staiga užeina noras mesti sąsiuvinių į kampą, šokti pro langą (gyvenu pirmame aukšte) ir, išsitiesus ant žolytės po medžiu, žvilgsnių įsmeigus į dangaus žydrynę, klausytis atvirų nuostabiojo kaimyno langų. Iškentęs dar penkias minutes, taip ir padarau. Ir džiaugiuosi pavasariu, džiaugiuosi gyvenimu, stengdamasis negalvoti daugiau apie nieką. Aš tiesiog gyvenu.

Vienas mano draugas vakar persipjovė venas. Būna visko ir pavasarį. Deja, kartais žmonėms taip ir nepavyksta pajusti pavasario, juo pasidžiaugti. Kodėl kaip tik gegužę, per patį vyšnių žydėjimą, žmogaus širdis dažniausiai nustoja plakusi? Paskutinį pavasari...

Aš noriu gyventi.

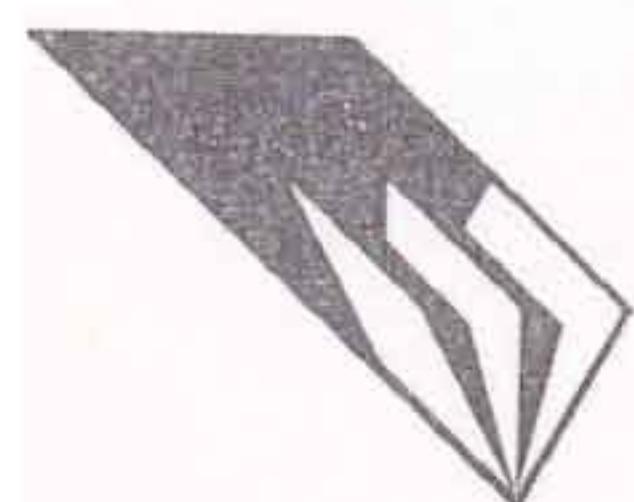

BEVEIK TANGO

*Kai pro mane,
Kaip romane,
Srūva ir neria, ir skrieja
Mintys, likimai, pavojai –
Vilti su nerimu sieju – lauki!*

*Kaip romane,
Kaip romane,
Trumpos žydėjimo dienos,
Trumpos artėjimo naktys –
Klumpančią širdį maldauju – plakti!*

*Kaipromane,
Kaipromane...
Neko vienam nepalieka,
Neko visiem neužtenka –
Vėl bepasitikiu viena – meile!*

602815

